

USAID
DIN PARTEA POPORULUI
AMERICAN

Eficientizarea funcționării și administrării serviciului de aprovizionare cu apă

POLICY BRIEF

CHIȘINĂU 2014

Realizarea acestui *policy brief* a fost posibilă cu suportul acordat de poporul american prin intermediul Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID). Conținutul acestei publicații este responsabilitatea exclusivă a autorilor și a Congresului Autorităților Locale din Republica Moldova și nu reflectă neapărat punctul de vedere al USAID sau al Guvernului Statelor Unite.

Autori: **Alexandru OSADCI**, master în administrarea afacerilor (MBA)
Viorel FURDUI, doctor în drept

Congresul Autorităților Locale din Moldova

Str. Columna nr. 106A, Chișinău, Republica Moldova (secretariat)
Tel. 22-35-09, fax 22-35-29, mob. 079588547,
info@calm.md, www.calm.md

© Congresul Autorităților Locale din Moldova, 2014

Prepress: Editura Arc

Editura Arc

str. G. Meniuc nr. 3, Chișinău, MD 2009;

tel.: (+373 22) 73-36-19, 73-53-29; fax (+373 22) 73-36-23

e-mail: info.edituraarc@gmail.com; info@arc.moldnet.md; www.edituraarc.md

DESCRIEREA CIP A CAMEREI NAȚIONALE A CĂRȚII

Osadci, Alexandru

Eficientizarea funcționării și administrării serviciului de aprovizionare cu apă :
Policy Brief / Alexandru Osadci, Viorel Furdui; Congresul Autorităților Locale din
Moldova (CALM). – Chișinău: Arc, 2014 (Combinatul Poligrafic). – 48 p.

1000 ex.

ISBN 978-9975-61-838-0

351.778.3

O 98

ISBN 978-9975-61-838-0

CUPRINS

Introducere.....	5
1. Situația din sectorul aprovizionării cu apă și canalizare (AAC), în cifre.....	7
2. Constatările și concluziile principale	9
3. Recomandări și propuneri.....	13
În domeniul perfecționării cadrului legal, conceptual și instituțional	13
În domeniul reducerii/optimizării costurilor operaționale.....	14
În domeniul finanțării și atragerii de investiții publice în sector	15
În domeniul tarifelor și	
pentru asigurarea unei activități durabile a operatorilor ACC	17
În domeniul înlocuirii și/sau renovării mijloacelor fixe	18
În domeniul patrimoniului și relațiilor de proprietate.....	20
În domeniul relațiilor cu populația.....	20
Anexa nr. 1. Analiza comparativă a formelor contractuale de alternativă care pot fi folosite în scopul transferului sistemelor de aprovizionare cu apă de la apl către prestatorii de servicii	21
Anexa nr. 2. Analiza comparativă a formelor organizatorico-juridice ale activității prestatorilor serviciilor de aprovizionare cu apă	26
Anexa nr. 3. Tabelul nr. 1. Lista actelor normative și strategice care reglementează organizarea și prestarea serviciilor de alimentare cu apă și canalizare.....	30
Tabelul nr. 2. Acte normative subordonate legilor.....	38
Tabelul nr. 3. Strategiile și programele naționale existente privind dezvoltarea sistemelor de alimentare cu apă și de canalizare.....	46

Documentul dat de politici este fundamentat pe studiul realizat de către Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) „DIAGNOSTICUL ECONOMIC AL SECTORULUI DE APROVIZIONARE CU APĂ ȘI CANALIZARE DIN REPUBLICA MOLDOVA”, care conține o analiză multidimensională economico-financiară a situației actuale din sector, bazată pe datele statistice dezagregate pe fiecare operator. De asemenea, studiul ia în calcul aspectele juridice, normative și tehnologice.

Scopul acestui document de politici este de a prezenta, într-o formă sintetică, rezultatele și concluziile studiului realizat de CALM, de a contribui la formarea unei viziuni moderne și realiste asupra situației actuale din sectorul de aprovizionare cu apă și a lua în calcul opinia autorităților locale, care sunt cel mai aproape de nevoile populației și sunt responsabile de acest domeniu, conform legii.

Ideile, concluziile și propunerile reliefate în acest document de politici au fost pe larg discutate cu reprezentanții administrației publice locale, operatorii din domeniul aprovizionării cu apă și canalizare, cu reprezentanții organizațiilor internaționale și ai societății civile. Cu toate acestea, datorită diversității destul de extinse de opinii exprimate de diferiți actori, unele concluzii, recomandări și opinii exprimate în prezentul document nu reflectă neapărat poziția finală, comună și instituționalizată a tuturor APL (CALM), ci aparțin în exclusivitate experților/autorilor prezentului studiu.

Prin urmare, acest document poate deveni o platformă pentru discuții mai largi și mai consistente între toți actorii interesați din domeniul aprovizionării cu apă și canalizare, inclusiv factorii guvernamentali, partenerii externi și interni ai Republicii Moldova, finanțatorii, populația, societatea civilă și APL cu privire la îmbunătățirea situației din sectorul dat.

SITUAȚIA DIN SECTORUL APROVIZIONĂRII CU APĂ ȘI CANALIZARE (AAC), ÎN CIFRE

- Pentru serviciul cumulat de aprovizionare cu apă și canalizare veniturile acoperă costurile în proporție de 89,7% în medie pe operator. Totodată, 86% dintre operatorii ACC generează pierderi din serviciul cumulat de alimentare cu apă și canalizare și numai 14% din operatori obțin profit din serviciul cumulat.
- Tariful cumulat privind serviciile de apă și canalizare pentru populație este de 18,42 lei per m³ în medie pe operator și acoperă circa 64% din valoarea costurilor suportate (29,59 lei per m³).
- Tariful cumulat pentru agenții economici privind serviciul de alimentare cu apă și serviciul de canalizare este de 54,21 lei per m³ în medie pe operator, fiind cu 86% mai mare decât costul cumulat al serviciilor, iar pentru instituțiile bugetare este de 33,08 lei, respectiv, de circa 112% din valoarea costurilor.
- Cheltuielile de producție se majorează de la un an la altul, înregistrând o creștere de circa 5% anual. Acest fapt este influențat în primul rând de creșterea costurilor pentru energia electrică (creșterea prețurilor), pentru retribuirea muncii și de cheltuielile materiale.
- Fluctuația personalului în cadrul prestatorilor de servicii variază de la un operator la altul și constituie între 10% și 40%. Salariile din sectorul ACC sunt neatractive, iar operatorii de ACC nu dispun de resurse financiare pentru majorarea lor, în scopul oferirii unor remunerări competitive pe piața forței de muncă. Respectiv, nivelul de calificare a personalului în sectorul dat este foarte scăzut – atât a personalului administrativ, cât și a celui ingineresc și tehnic.
- Costurile de personal constituie ponderea cea mai însemnată, de circa 44% din totalul costurilor operaționale. Această situație este, de asemenea, cauzată de faptul că întreținerea în stare de lucru a rețelelor și utilajului ce au un grad de uzură foarte înalt și utilizarea tehnologiilor vechi necesită implicarea în permanență a unui număr mai mare de angajați.
- Pentru majoritatea operatorilor ACC, consumul de energie electrică, atât la serviciul de alimentare cu apă, cât și la serviciul de canalizare, este la un nivel foarte înalt, fapt cauzat de utilizarea pompelor învechite, de scurgerile de apă de circa 50% - 60% din volumul apei pompate, gradul înalt de uzură a conductelor de aducțiune și de distribuție; pierderile și

deversările la înmagazinare; erorile de contorizare provenite de la contoarele de tip „A” și „B”; pierderile pe branșamente până la punctul de contorizare.

- Peste 80% din rețelele de apă și canalizare și circa 70% din echipament și utilaj sunt uzate complet. Pe parcursul ultimilor 25 de ani, activele fixe nu au fost înlocuite și renovate la expirarea termenului de funcționare utilă, dar au continuat să fie exploatare. Această situație duce la înregistrarea unor costuri mari de întreținere și exploatare, pierderi considerabile de apă în rezultatul avariilor de rețea și chiar la sistarea prestării serviciilor.
- Tarifele actuale la serviciile de alimentare cu apă stabilite pentru populație nu acoperă costul real al serviciilor. Aceste tarife poartă un caracter pronunțat social, ceea ce nu permite dezvoltarea operatorilor. Tarifele pe care le achită populația acoperă valoarea costurilor fără uzură, în proporție de 75%. Mai mult ca atât, tarifele actuale nu acoperă nici cheltuielile operaționale (salarii, energie electrică, materiale), fără a include în costuri uzura mijloacelor fixe, cu excepția a patru operatori (Chișinău, Leova, Orhei și Taraclia). Tarifele actuale nu prevăd o rată de rentabilitate adecvată și nu includ uzura mijloacelor fixe, care este principalul fond de acumulare a resurselor financiare pentru reabilitarea și modernizarea infrastructurii de apă și canalizare.
- Tarifele stabilite pentru agenții economici și persoanele fizice sunt dezechilibrate. Veniturile totale ale întreprinderilor municipale (ÎM) sunt compensate din contul tarifelor ridicate pentru agenții economici, în timp ce populația achită tarife sociale, care sunt sub costul real al serviciilor prestate.

În rezultatul analizei complexe a problemelor cu care se confruntă sectorul de aprovizionare cu apă din Republica Moldova, s-a constatat:

- ✓ Sistemul actual de aprovizionare cu apă din Republica Moldova este unul depășit și se confruntă cu grave probleme de ordin conceptual, legal, instituțional, organizațional, funcțional, financiar și operațional.
- ✓ Din punct de vedere conceptual, există o anumită doză de incertitudine privind natura și apartenența serviciului de aprovizionare cu apă în calitate de domeniu de competență, precum și a rolului/limitelor de intervenție a diferitor actori și nivele de administrație publică. Conform cadrului legal al descentralizării și APL, aprovizionarea cu apă este o competență proprie a APL de nivelul I. Totodată, Legea privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare nr. 303 din 13.12.2013 instituie o serie de atribuții în domeniul dat și pentru unele instituții/organe centrale, inclusiv în ceea ce privește stabilirea tarifelor (de exemplu, pentru ANRE). Esența juridică a acestor atribuții nu este clară și nu corespunde în totalitate conceptului autonomiei locale privind natura deplină și exclusivă a competențelor proprii ale autorităților locale, în conformitate cu Carta Europeană a Autonomiei Locale. Acest lucru poate genera anumite interpretări în privința responsabilității pentru asigurarea funcționării serviciului respectiv.
- ✓ În prezent, activitatea majorității operatorilor/prestatorilor de servicii de alimentare cu apă este una inefficientă și cu costuri operaționale ridicate la toate capitolele: personal, materiale, energie electrică, reparații, uzură, pierderi etc. Ineficiența se datorează în mare parte formei organizatorico-juridice actuale depășite a majorității operatorilor, lipsei de specialiști, penuriei de investiții în dezvoltarea instituțională și renovarea mijloacelor fixe din sector. În prezent este greu de identificat rezervele de reducere a cheltuielilor, fără efectuarea unor investiții curente sau capitale în reabilitarea și renovarea infrastructurii sistemelor de apă și canalizare, în management sau personalul tehnic, în căutarea și identificarea piețelor noi de desfacere, în lupta cu furturile, pierderile și neachitățile cronice.

- ✓ Sectorul de aprovizionare cu apă din Republica Moldova suferă de o subfinanțare cronică și de incapacitatea de a se autodezvolta. Veniturile proprii și directe ale prestatorilor de servicii/operatorilor, care provin din tarifele/plățile pentru servicii achitate de către consumatori, sunt insuficiente și ajung doar pentru întreținerea/menținerea la nivel minim a funcționalității sistemului actual. Unica sursă pentru dezvoltarea sistemului de aprovizionare cu apă și creșterea calității serviciilor, cu unele excepții (cum este, de exemplu, municipiul Chișinău), în prezent este reprezentată de fondurile și finanțările care vin din partea bugetului de stat, fondului ecologic și partenerilor de dezvoltare ai Republicii Moldova, sub formă de credite, proiecte, granturi, donații etc.
- ✓ Tarifele actuale din cadrul sistemului de AAC poartă un caracter social și sunt aplicate nejustificat pentru toate categoriile de persoane, inclusiv pentru cele cu venituri mari. Tarifele pentru serviciile ACC sunt mai mici decât costul de producție al serviciilor prestate pentru populație și sunt exagerat de mari pentru agenții economici. De asemenea, aceste tarife nu acoperă necesarul (cel puțin minimal) de dezvoltare a sistemului de aprovizionare.
- ✓ Conform datelor, tarifele actuale au spațiu de majorare în medie de circa 52% *la serviciul de alimentare cu apă* și de 71% *la serviciul de canalizare*, în scopul asigurării unei activități sustenabile pentru prestatorii de servicii publice de alimentare cu apă, în condițiile costurilor actuale.
- ✓ Marea majoritate a operatorilor/prestatorilor de servicii de alimentare cu apă și a reprezentanților săi abordează problema creșterii tarifelor în mod simplist și unilateral, fără a atrage suficientă atenție și unei alte laturi extrem de importante și indispensabile a activității lor: reducerea costurilor și creșterea eficienței manageriale. Considerăm că orice echilibrare/ajustare/mărire a tarifelor în acest domeniu urmează a fi corelată, precedată sau cel puțin însoțită, în mod obligatoriu, de măsuri reale și concrete de creștere a eficienței, responsabilității și transparenței în activitatea operatorilor; de optimizarea costurilor administrative, îmbunătățirea managementului, reducerea pierderilor etc. Orice abordare unilaterală și simplistă, prin care s-ar urmări doar creșterea/ajustarea tarifelor, va fi una lipsită de durabilitate și cu consecințe imprevizibile social-politice.

- ✓ Majoritatea mijloacelor fixe ale operatorilor/prestatorilor de servicii de alimentare cu apă sunt uzate complet. Utilizarea în continuare a acestor mijloace fixe duce la suportarea unor costuri mari de întreținere și exploatare, întreruperi în prestarea serviciilor și chiar la sistarea prestării serviciilor.
- ✓ Implementarea proiectelor de investiții în reabilitarea sistemelor de apă și canalizare se efectuează ad-hoc, haotic și nu sunt planificate și coordonate de o instituție centrală de stat. Resursele financiare care se alocă în scopul reabilitării sunt foarte puține, în comparație cu necesarul de investiții de care are nevoie țara. Prin urmare, atragerea unor investiții importante externe și identificarea surselor interne pentru investițiile capitale (de exemplu, revizuirea tarifului, implicarea sectorului privat prin cofinanțare etc.) reprezintă o necesitate urgentă și strategică pentru viitorul sectorului dat.
- ✓ Forma actuală de organizare a majorității operatorilor (Întreprinderile Municipale – ÎM) este una depășită și constituie un impediment important în vederea dezvoltării instituționale a operatorilor și atragerea investițiilor necesare. În prezent, majoritatea finanțatorilor din domeniul dat sunt rezervați în stabilirea relațiilor de lungă durată cu Întreprinderile Municipale. Această formă organizatorico-juridică, cu toate încercările de ultimă oră de a o resuscita, totuși, este destul de dificilă și improprie aplicării cooperării intercomunale în domeniul dat. În acest sens, sunt preferați operatorii care activează utilizând forme de organizare mai moderne, precum este, de exemplu, societatea pe acțiuni. De asemenea, accesul ÎM la diverse proiecte europene și transfrontaliere destinate autorităților locale este limitat din cauza includerii lor în categoria organizațiilor comerciale.
- ✓ Dreptul de proprietate și statutul juridic al bunurilor din sectorul aprovizionării cu apă nu este suficient de reglementat și generează confuzii și incertitudini mari. Sistemele de aprovizionare cu apă și bunurile ce fac parte din ele nu pot fi înregistrate, în mod corespunzător în calitate de bunuri imobile sau rețele edilitare; nu există un registru imobiliar-edilitar ce trebuia să fie creat cu mulți ani în urmă; în cazul bunurilor transmise către APL cu titlu gratuit sau construite/achiziționate din contul unor proiecte, APL sunt obligate să achite impozite de rând cu antreprenorii. Toate aceste probleme constituie, de asemenea, un impediment important în atragerea in-

vestițiilor în acest sector, deoarece niciun investitor nu va veni în situația în care nu există certitudine în privința dreptului de proprietate.

- ✓ Lucrul cu populația/consumatorii a operatorilor/prestatorilor de servicii de alimentare cu apă lasă foarte mult de dorit și reprezintă un domeniu care nu este explorat practic deloc, în situația în care acest domeniu de intervenție este unul extrem de important în ceea ce privește eficientizarea serviciilor, extinderea rețelei și a numărului de beneficiari, atragerea de investiții (cofinanțări), protecția patrimoniului, majorarea tarifelor, lupta cu furturile etc. Fără implicarea corespunzătoare a populației este practic imposibilă dezvoltarea și durabilitatea unui sistem de aprovizionare cu apă.

Prin urmare, luând în considerație complexitatea problemelor cu care se confruntă sectorul de aprovizionare cu apă, este necesar ca și soluțiile căutate să poarte un caracter complex și multilateral. În acest sens, urmează a fi abordate, simultan, lacunele de ordin legal, instituțional, structural, financiar, economic etc. Totodată, un element extrem de important și vital al acesui proces, care poate determina succesul și finalitatea lui, ține de implicarea pleneră și efectivă a tuturor actorilor interesați, dar în primul rând, a autorităților publice locale, care sunt primii responsabili și interesați de funcționarea corespunzătoare a acestui serviciu public, vital pentru populație. În mod special, CALM vine cu următoarele recomandări și propuneri, care urmează a fi aduse în atenția întregii societăți și abordate în dialog cu Guvernul, Parlamentul, organizațiile internaționale și societatea civilă, în calitate de poziție consolidată a APL din Republica Moldova:

1

În domeniul perfecționării cadrului legal, conceptual și instituțional

- ✓ Revizuirea cadrului legal actual, în vederea clarificării esenței, naturii și apartenenței competențelor/atribuțiilor/responsabilităților autorităților locale, centrale și altor instituții. În acest sens, principiul care trebuie să fie luat în considerație este principiul subsidiarității. Astfel, trebuie să fie exclusă orice incertitudine privind dreptul exclusiv și deplin al APL asupra administrării sectorului dat.
- ✓ Aplicarea corespunzătoare, în conformitate cu art.13, alineatul 2 al Legii nr. 303 din 13.12.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și canalizare, a principiului de selectare a operatorului/prestatorului de servicii în baza unei competiții și concurențe dintre ofertele companiilor interesate în prestarea serviciilor.
- ✓ În vederea luptei cu ineficiența sectorială și individuală, este necesară elaborarea unor masterplanuri/concepte/viziuni de dezvoltare instituțională și atragere a investițiilor capitale pentru fiecare APL/operator, pornind de la problemele individuale. Aceste planuri trebuie să se bazeze întâi de toate pe criteriile economice de funcționare

a serviciului de alimentare cu apă și să prevadă reducerea/optimizarea abordărilor sociale. În același scop, este necesar ca operatorii, în comun cu APL, să identifice măsuri/planuri concrete ce vizează atragerea specialiștilor și asigurarea lor cu condiții bune de muncă (inclusiv cu salarii satisfăcătoare), lupta cu furturile, pierderile și neachitățile cronice, lărgirea piețelor de desfacere și alte măsuri care să contribuie la creșterea eficienței în activitatea operatorilor/prestatorilor de servicii.

- ✓ În vederea modernizării, eficientizării și creșterii atractivității investiționale a prestatorilor/operatorilor din domeniul alimentării cu apă, este necesar de revăzut forma lor actuală dominantă de organizare și funcționare (ÎM), care nu corespunde cerințelor timpului. În acest sens, se recomandă efectuarea unor analize comparative privind aplicabilitatea și avantajele/dezavantajele diferitor forme organizatorico-juridice în domeniul dat, luând în considerație dimensiunea operatorului, cifra de afaceri, amplasarea geografică, aria de acoperire, numărul de consumatori etc.

2 | În domeniul reducerii/optimizării costurilor operaționale

- ✓ Schimbarea sistemului actual de salarizare în cadrul sectorului prin descentralizarea salarizării la nivel local și acordarea unei mai mari libertăți autorităților locale și prestatorilor de servicii de a aproba propriile sisteme de remunerare și stimulare materială a angajaților.
- ✓ Creșterea eficienței lucrului cu rău-platnicii și contracararea furturilor de apă prin aplicarea tuturor pârghiilor actuale existente: explicative, stimulative, punitive/judiciare etc.
- ✓ Lărgirea pieței de desfacere a serviciilor prin: atragerea clienților noi, persoane fizice și juridice din raza arealului de deservire (municipiului, orașului, comunei etc.), dezvoltarea unor cooperări intermunicipale sau regionalizarea serviciilor, căutarea piețelor de desfacere în alte municipalități și nu neapărat învecinate etc. Toate aceste măsuri, în mod rațional, trebuie să fie întreprinse cu suportul proiectelor finanțate din fondurile naționale sau externe.
- ✓ Îmbunătățirea managementului prin: revizuirea tuturor aspectelor ce vizează relațiile operatorului cu APL, procedura și procesul de angajare a personalului, aplicarea contractului de delegare a servi-

ciilor; liberalizarea activității operatorului cu asigurarea posibilității de a activa în alte teritorii/localități/sectoare/regiuni, dacă aceasta este fezabilă economic și tehnic; schimbarea formei organizatorico-juridice a operatorului; aplicarea altor alternative pentru prestarea serviciilor, inclusiv concesiunea sau acordarea accesului unor operatori privați.

- ✓ Pentru optimizarea cheltuielilor privind consumul de energie electrică, o soluție de reducere a consumului de energie electrică ar fi înlocuirea pompelor vechi cu unele noi și moderne, care au o eficiență energetică mai mare în comparație cu cele ce se află în prezent în exploatare.
- ✓ Reducerea pierderilor de apă poate fi obținută prin:
 - reabilitarea și înlocuirea conductelor de aducțiune și de distribuție;
 - înlocuirea și instalarea contoarelor de tip „C”, cu un grad de eroare mult mai mic decât contoarele actuale;
 - reducerea la maxim posibil a pierderilor și deversărilor la înmagazinare;
 - reducerea la maxim posibil a pierderilor pe branșamente până la punctul de contorizare;
 - depistarea furturilor și reducerea lor la maxim.

3

ÎN DOMENIUL FINANȚĂRII ȘI ATRAGERII DE INVESTIȚII PUBLICE ÎN SECTOR

- Elaborarea, cu participarea largă și efectivă a reprezentanților APL, unor mecanisme/instrumente pentru finanțarea sectorului, cum ar fi formarea unui buget sectorial finanțat din surse cumulate (în coș) atât din surse bugetare, cât și ale donatorilor externi.
- Atragerea investițiilor publice în sector prin intermediul fondurilor internaționale și în primul rând, celor europene, cu participarea largă și efectivă a reprezentanților APL, societății civile în procesul de administrare/distribuire/monitorizare a acestor fonduri.
- Elaborarea, discutarea și aprobarea unor sisteme/mecanisme moderne de acoperire efectivă a costurilor serviciilor de alimentare cu

apă, luând ca bază următoarele opțiuni din practica internațională de succes:

- a) subvențiile încrucișate – consumatorii cu o mai mare capacitate de plată achită un tarif mai mare pentru servicii, în comparație cu consumatorii săraci și vulnerabili, în scopul compensării pierderilor;
 - b) tarife progresive – acestea cresc odată cu volumul de apă consumat;
 - c) tarife variabile pentru diferiți consumatori – de exemplu, pentru utilizatorii casnici, industriali și comerciali;
 - d) subvenții alocate din bugetul de stat sau local, care acoperă o parte din plata facturilor la apă pentru categoriile de populație ce fac parte din grupurile vulnerabile.
- Majorarea considerabilă a contribuției statului în investițiile capitale, prin creșterea alocațiilor. În ultimii ani, suportul statului din sursele locale și centrale nu a depășit 1%.
 - Discutarea cu partenerii de dezvoltare a unor programe speciale de creditare/acordare de împrumuturi pe termen mediu/lung pentru APL și operatori, cu acordarea de garanții din partea Guvernului.
 - Realizarea de către Guvern a unor măsuri necesare pentru a schimba sistemul actual de decizie și alocare a resurselor investiționale în domeniul dat. În special, aceste măsuri trebuie să vizeze: armonizarea procedurilor de programare, achiziție, distribuție și monitorizare a investițiilor; depolitizarea, creșterea transparenței și implicarea CALM/APL în procesul decizional; îmbunătățirea procedurilor bugetare; îmbunătățirea previzibilității și siguranței finanțării sectorului de către donatorii externi.
 - Utilizarea mai eficientă a Cadrului Bugetar pe Termen Mediu drept punct de referință pentru planificarea și bugetarea pe termen lung a investițiilor în sector. Aceasta va influența dezvoltarea capacităților în instituțiile centrale de stat și administrațiile publice locale, pentru a asigura o planificare mai bună și strategică a reabilitării și renovării infrastructurii AAC.
 - Asigurarea unei corelări/legături între planificarea la nivel local, rațional și central (guvernamental), folosind principiul *bottom up*, care prevede ca documentele de politici guvernamentale să fie elaborate cu participarea reprezentanților comunităților locale (APL) și luând

în considerație documentele de politici elaborate la nivel local (în special, planurile de dezvoltare social-economică).

- Una din opțiunile de politici publice în scopul creșterii eficienței sectoriale, care ar putea fi discutată pe termen mediu și lung, o constituie stimularea concurenței, prin selectarea/contractarea prestatorului de servicii în baza criteriului tarif/cost. Conform acestui criteriu, dreptul de a presta servicii este obținut de cel care, în bază de concurs, a propus cele mai avantajoase tarife raportate la condițiile și costurile de producere a serviciilor. Avantajele acestei abordări ar putea fi următoarele:
 - a) eliminarea conflictului dintre APL și operator în ceea ce privește stabilirea tarifelor;
 - b) motivarea concurenților/operatorilor de a reduce costurile și a eficientiza activitatea;
 - c) interesul APL de a găsi un compromis în ceea ce privește mărimea tarifului. Altfel, pot apărea dificultăți în cazul în care se insistă pe un tarif prea mic, să nu fie interesat niciun operator;
 - d) regionalizarea serviciilor este o cale bună, deoarece un operator poate să-și desfășoare practic activitatea într-un număr nelimitat de localități;
 - e) operatorii sunt stimulați să se conformeze condițiilor de piață și de concurență;
 - f) tarifele și costurile vor fi clare de la bun început, cunoscute în mod amănunțit și aprobate până la începutul prestării serviciilor din partea companiei câștigătoare;
 - g) astfel, procesul de prestare a serviciilor și de stabilire a tarifului va fi unul complet depolitizat și corelat la condițiile de piață și concurență.
- Organizarea unor programe și cursuri de informare/instruire a APL și prestatorilor de servicii în domeniul investițiilor, surselor de finanțare disponibile și managementului de proiecte.

4 | În domeniul tarifelor și pentru asigurarea unei activități durabile a operatorilor ACC

- Înainte de a aborda problema ajustării tarifelor, este necesară efectuarea unei analize profunde și complexe pentru fiecare prestator/operator de servicii, cu elaborarea/prezentarea către consiliile locale

a unor planuri de acțiuni/măsurii concrete privind reducerea costurilor și pierderilor nejustificate, furturilor și oportunităților ratate, reorganizarea și îmbunătățirea activității/managementului, lucrul cu consumatorii și creșterea numărului lor etc.

- Ajustarea tarifelor la nivelul costurilor operaționale înregistrate de operatori atât pentru serviciul de alimentare cu apă, cât și pentru serviciul de canalizare, în limitele gradului de suportabilitate a tarifului.
- Elaborarea unui mecanism de compensare pentru consumatorii din grupurile social-vulnerabile și/sau stabilirea unor tarife diferențiate pentru diferite categorii de populație, astfel ca majoritatea populației (80%) să achite un tarif ajustat la costurile de producție ale serviciilor. Totodată, pentru păturile social-vulnerabile este necesar să se stabilească tarife accesibile, luând în considerație capacitatea de plată a acestora.
- Echilibrarea tarifelor actuale între populație și agenții economici atât pentru serviciile de alimentare cu apă, cât și pentru serviciile de canalizare.
- Modificarea sau indexarea tarifelor în fiecare an, pornindu-se de la cheltuielile reale și economic justificate de producție, precum și de la creșterea prețurilor la energia electrică și la materiale.
- Includerea în tarifele la serviciile AAC prestate a cheltuielilor de uzură a mijloacelor fixe și a unei rate de rentabilitate corespunzătoare, în scopul creării rezervelor de resurse financiare pentru investiții capitale privind reabilitarea și dezvoltarea serviciilor.

5 | În domeniul înlocuirii și/sau renovării mijloacelor fixe

- *Cheltuielile de întreținere și exploatare* a mijloacelor fixe să fie incluse în tarif în mărimea cheltuielilor efective suportate de operatorul ACC, fără plafonarea cuantumului acestor cheltuieli.
- Cheltuielile de *reparație capitală* a mijloacelor fixe să fie plafonate în mărime de 10% din valoarea inițială a mijloacelor fixe și nu din baza valorică de proprietate a mijloacelor fixe. În acest sens, se propune modificarea alineatului 2 din punctul 2.4. din Metodologia calculării și aplicării tarifelor pentru serviciile de alimentare cu apă și evacuare a apelor uzate, după cum urmează: *În costurile indirecte de producție se includ cheltuielile de reparație capitală în mărime de*

10% din valoarea inițială a mijloacelor fixe și cheltuielile efective privind costurile de întreținere și exploatare a mijloacelor fixe.

- Costurile și lucrările legate de contorizarea și evidența volumului de apă livrat privind achiziționarea, instalarea, exploatarea, întreținerea și reparația, înlocuirea și verificarea metrologică a echipamentelor de măsurare a consumului să fie efectuate de operatorii de ACC, iar aceste consumuri să fie incluse în costuri. În acest sens, se propune modificarea conținutului alineatului 3 din punctul 2.4. din Metodologie, după cum urmează: *Consumurile pentru achiziționarea, instalarea, exploatarea, întreținerea și reparația, înlocuirea și verificarea metrologică a echipamentelor de măsurare a consumului de apă.*
- Cheltuielile legate de plata dobânzilor pentru creditele bancare și împrumuturile destinate investițiilor capitale se fie incluse în componența altor cheltuieli operaționale la determinarea tarifelor. În acest context, se propune modificarea punctului 3.5.3, alineatul 2 cu următorul conținut: *La determinarea tarifelor se includ cheltuielile legate de plata dobânzilor pentru creditele bancare și împrumuturile destinate investițiilor capitale.*
- Modificarea Capitolului V din Metodologie, ce se referă la calculul și determinarea rentabilității, folosind indicatorul *rentabilitatea pe produs*, care reflectă profitul obținut la un leu costuri. Acest indicator se calculează în funcție de cost pe unitate de produs. Formula de calcul a rentabilității pe produs este:

Rentabilitatea pe produs = Profitul pe produs / Costul pe unitate de produs x 100

- Activele obținute cu titlu gratuit din donații sau granturi să fie incluse în componența mijloacelor fixe pentru care se calculează uzura, iar uzura acestor active să fie inclusă în costul serviciilor. În acest sens, se propune modificarea articolului 35 punctul (3), litera a) din *Legea privind serviciul public de alimentare cu apă și canalizare*, după cum urmează: *Uzura mijloacelor fixe și activelor nemateriale pe termen lung, inclusiv în cazul reevaluării acestora, pentru a asigura ca activele respective să nu fie depreciate mai mult de o dată.*
- În scopul excluderii impozitării duble și eliberării operatorilor/prestatorilor de servicii de plata impozitului pe venit, se propune adăugarea unui punct în articolul 20 din Codul fiscal, cu următorul conținut: *Veniturile de la primirea gratuită a proprietății, inclusiv a mijloacelor bănești sub formă de subvenții sau altă formă de finanța-*

re nerambursabilă pentru agenții economici care furnizează/prestează servicii publice de gospodărie comunală.

- Adăugarea unui alineat la punctul 3 din Regulamentul cu privire la modul de evidență și calculare a uzurii în scopuri fiscale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.289 din 14.03.2007, cu următorul conținut: *Mijloacele fixe procurate din subvenții sau primite cu titlu gratuit și folosite în activitatea de întreprinzător de către agenții economici care furnizează/prestează servicii publice de gospodărie comunală, reprezintă obiect al calculării uzurii.*

6 | În domeniul patrimoniului și relațiilor de proprietate

- Elaborarea și implementarea unui pachet de acte normative/legislative/explicative în vederea reglementării clare a statutului juridic al tuturor bunurilor din domeniul alimentării cu apă, asigurării înregistrării și administrării eficiente a lor.
- Informarea și instruirea APL și a prestatorilor de servicii publice privind statutul juridic și mecanismul actual de înregistrare, evidență și administrare a obiectelor edilitare, inclusiv a celor din sistemul de aprovizionare cu apă.
- Realizarea unei inventarieri și înregistrări a tuturor obiectelor edilitare.

7 | În domeniul relațiilor cu populația

- Analiza situației actuale în domeniul lucrului cu populația și elaborarea măsurilor concrete de către operatori, în comun cu APL, în vederea intensificării și creșterii eficienței comunicării cu beneficiarii serviciilor de aprovizionare cu apă, realizării unui lucru explicativ și promoțional pe toate căile posibile în vederea asigurării susținerii/înțelegerii corespunzătoare din partea populației a măsurilor/politicilor necesare a fi întreprinse de către APL și operatori în domeniul dat.
- Organizarea unor cursuri de instruire pentru APL și prestatorii de servicii în domeniul comunicării și relațiilor cu populația.

Analiza comparativă a formelor contractuale de alternanță care pot fi folosite în scopul transferului sistemelor de aprovizionare cu apă de la APL către prestatorii de servicii

Nº	Forma contractuală	Caracteristica generală	Baza legală	Avantaje	Dezavantaje/impedimente
1	Contractul de delegare a gestiunii	<p>Un contract prin intermediul căruia este realizată gestiunea delegată a serviciilor publice de gospodărie comunală, inclusiv de alimentare cu apă și de canalizare.</p> <p>Operatorul care își desfășoară activitatea în regim de gestiune delegată furnizează servicii publice de alimentare cu apă și de canalizare prin exploatarea și administrarea infrastructurii tehnico-edilitare aferente acestuia, în baza contractului de delegare a gestiunii aprobat în modul stabilit și în baza licenței eliberate de Agenție.</p> <p>Delegarea gestiunii se efectuează în bază de contract în condițiile legii. Iar în conformitate cu articolul 13 alin. 2 al Legii cu privire la serviciile publice de alimentare cu apă și de canalizare (LS-PAC), „Acordarea dreptului de gestiune delegată operatorului se efectuează în condiții de transparență, printr-o licitație organizată în conformitate cu legislația în vigoare”.</p> <p>Totodată, trebuie de menționat că, conform art.13, alin.(12) a LSPAC), în cazul operatorilor cu capital public majoritar, gestiunea serviciului poate fi delegată direct acestora prin contract.</p>	<p>Legea cu privire la serviciul public de alimentare cu apă și canalizare nr.303 din 13.12.2013</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Orientarea activității operatorului către servirea clienților săi (utilizatorii de servicii) prin intermediul caietului de sarcini impus de APL. • Prestarea unor servicii noi, însă necesare populației, pentru care APL nu are resurse umane, financiare etc. suficiente. • Modelul contractului urmează să fie elaborat de către ANRE. 	<p>În faza de elaborare sunt acte normative subordonate legii necesare pentru implementare (de către ANRE).</p> <p>Capacități limitate ale ANRE.</p>

2	Concesiu- nea	Un contract prin care statul (municipalitatea) transmite unui investitor (persoană fizică sau juridică, inclusiv străină), în schimbul unei redevențe, dreptul de a presta servicii publice și de a exploata obiecte proprietate de stat (municipală), preluând gestiunea obiectului concesiunii, riscul prezumtiv și răspunderea patrimonială.	Legea APL, Legea concesiunilor	<ul style="list-style-type: none"> • Orientarea activității operatorului către servirea clienților săi (utilizatorii serviciului) prin intermediul caietului de sarcini impus de APL. • Este o relație de lungă durată – până la 49 de ani. Ceea ce este importanțat pentru investitori și pentru asigurarea unei stabilități/durabilități a serviciilor. • Prestarea unor servicii noi, însă necesare populației, pentru care APL nu are resurse umane, financiare etc. suficiente. • Mai multe clauze contractuale sunt stabilite în lege și nu pot fi negociate (element anti-corupție). • Degrevarea bugetului local de efortul investițional în sectorul aprovizionării cu apă și orientarea resurselor eliberate către proiecte noi. • Asigurarea protejării, reabilitării și întreținerii patrimoniului public concesionat. • Stabilirea de responsabilități clare și ușor de monitorizat pentru operator și introducerea unor penalizări mari pentru neconformare. • Asigurarea transparenței și obiectivității monitorizării. • Creșterea calității informării clienților, Contractul de Concesiune având prevederi care obligă Concesionarul să informeze corect utilizatorii. • Existența clauzelor anticorupție. • Este favorabilă regionalizării și unor forme ale cooperării inter-municipale. 	<ul style="list-style-type: none"> • Lipsa în R. Moldova a unei experiențe/practici de lungă durată în domeniul concesionării serviciilor publice. • Cadrul juridico-normativ imperfect în privința acestei modalități. • Lipsa de specialiști în cadrul APL: cel puțin un economist și jurist care cunosc sectorul de aprovizionare cu apă, particularitățile APL și specificul concesionării.
---	------------------	---	-----------------------------------	---	--

3	Locațiunea	Contract prin care o parte, numită locator, se obligă să transmită în posesie și folosință anumite bunuri determinate individual. Considerăm că și un serviciu de aprovizionare cu apă, în calitate de complex patrimonial, ar putea fi obiectul unui astfel de contract.	Codul civil, Legea APL	<ul style="list-style-type: none"> • În fond, se pot obține aceleași avantaje ca și în cazul concesiunii. Doar că, spre deosebire de concesiune, toate clauzele contractuale respective urmează a fi negociate. • Libertatea părților în stabilirea clauzelor contractuale, inclusiv cu referire la termen, preț, condiții etc. • Este reglementat de Codul civil și nu există anumite piedici de natura celor din cazul concesiunii. 	Incapacitatea APL de a negocia efectiv clauzele contractuale. Însă acest dezavantaj poate fi diminuat prin cooperarea între APL 1 cu APL2 sau alte organizații care au capacitățile necesare. Formal, un control mai mic din partea APL și posibilitatea unor acte de corupție datorită libertății mai mari în ceea ce privește stabilirea conținutului contractului.
4	Administra-re fiduciară	<ul style="list-style-type: none"> • Este contractul prin care o parte (fondator al administrării, fiduciant) predă bunuri în administrare fiduciară celeilalte părți (administrator fiduciar, fiduciar), iar aceasta se obligă să administreze patrimoniul în interesul fondatorului administrării. • Poate fi dat în administrare fiduciară orice bun, inclusiv un complex patrimonial (un serviciu), o universalitate de bunuri. • Bunurile date în administrare fiduciară se separă de alte bunuri ale fondatorului administrării, precum și de bunurile administratorului fiduciar. 	Codul civil	<ul style="list-style-type: none"> • Transferul responsabilității pentru prestarea serviciilor și a tuturor riscurilor legate de aceasta către o companie (un agent economic) profesionist care preia întreaga competență, cu excepția dreptului de a stabili tariful. • Creșterea calității managementului serviciilor prin ocuparea funcțiilor de către profesioniști. • Eficientizarea economică a activităților de interes public. • Responsabilitatea generală pentru furnizarea unui serviciu public este transferată către o companie privată, în timp ce autoritatea publică competentă își păstrează responsabilitatea privind luarea deciziilor asupra derulării proiectului. 	Este o formă contractuală destul de nouă și puțin cunoscută.

5	<p>Locația de gestiune (administrare)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Locația de gestiune (darea în administrare) este un procedeu de transfer prin acordul de voință a două părți, prin care una din părți, numită locator, pune la dispoziția celeilalte părți, numită locatar, un fond de comerț sau o entitate comercială, lipsită de autonomie economică, în scopul administrării cât mai rentabile a acestuia de către locatar. • În contraprestație, locatarul (o societate comercială, o asociație sau o persoană fizică) are obligația să plătească locatorului (proprietarului) o sumă de bani determinată sau determinabilă. • Prin locația de gestiune are loc un transfer temporar cu privity la posesia și folosința unor complexe patrimoniale (inclusiv servicii publice), însă locatarul nu are dreptul să cesioneze, închiriere sau să dea în folosință locațiunea de gestiune unei terțe persoane. 	<p>Nu este reglementat expres de legislația RM, dar nu este interzisă. Deci, poate fi aplicată luându-se ca bază, prin analogie, contractul de locațiune.</p>	<p>Avantajele corespund celor menționate la locațiune și administrare fiduciară.</p>	<p>Sunt similare celor menționate la locațiune și administrare fiduciară.</p>
---	---	---	---	--	---

6	<p>Parteneriat public-privat (PPP)</p>	<p>Parteneriatul public-privat – contract de lungă durată, încheiat între partenerul public și partenerul privat pentru desfășurarea activităților de interes public, fondat pe capacitățile fiecărui partener de a repartiza corespunzător resursele, riscurile și beneficiile.</p> <p>Obiect al parteneriatului public-privat poate fi orice bun, lucrare, serviciu public sau funcție exercitată de partenerul public, cu excepția celor interzise expres de lege.</p> <p>Parteneriatul public-privat se poate constitui având ca obiect elemente ale infrastructurii și/sau facilitățile existente sau crearea de noi bunuri și/sau facilități de utilitate publică.</p> <p>Formele contractuale de realizare a PPP:</p> <ol style="list-style-type: none"> contract de antrepriză/prestări servicii; contract de administrare fiduciară; contract de locațiune/arendă; contract de concesiune; contract de societate civilă. 	<p>Legea cu privire la parteneriatul public-privat</p>	<ul style="list-style-type: none"> Creșterea eficienței utilizării mijloacelor financiare publice, construcția, dezvoltarea, renovarea și managementul efectiv al infrastructurii sectorului public și/sau îmbunătățirea calității serviciilor publice, prin atragerea și folosirea adecvată, după caz, a investițiilor, inovațiilor, expertizei și capacităților manageriale ale sectorului privat. Contractul de PPP se încheie, de regulă, pe termen mediu sau lung – până la 50 de ani. Datorită complexității sale, multiplelor obiective și sarcini pe care și le asumă părțile, raporturile părților în cadrul unui PPP sunt de lungă durată și presupun realizarea anumitor activități contractuale pe etape. PPP presupune coparticipare egală și mutual benefică, precum și un interes comun sau foarte apropiat în rezultatul final, atât din partea operatorului, cât și din partea APL, în vederea soluționării problemelor în sector. PPP poate rezolva pentru APL mai multe probleme ce țin de lipsa resurselor financiare pentru investiții în sectroul dat (cei puțin la etapa inițială). 	<ul style="list-style-type: none"> Cadrul legal actual imperfect și confuz al PPP. Totuși, există deja un pachet de proiecte de acte legislative și guvernamentale în scopul asigurării aplicării Legii PPP. Proiectele PPP preferă aspectul economic al proiectului față de cel social, ecologic sau alte aspecte. Pregătirea temeinică a fiecărui proiect PPP, care poate dura până la doi ani, dacă pregătirea proiectului se vrea a fi la standarde ridicate. Cererea de a asigura relații transparente, fie în alegerea unui partener, în stabilirea termenelor și condițiilor, competențelor și responsabilităților sau în timpul încheierii contractului propriu-zis, care este depășită de caracterul lung și complicat al contractelor încheiate. Impacte financiare negative considerabile în cazul parteneriatelor care trebuie dizolvate. Posibilul transfer de riscuri de la sectorul privat la cel public, adică riscul de faliment. Experiența insuficientă a partenerilor, mai ales a sectorului public.
---	--	--	--	---	--

7	Privatizarea/înstrăinarea serviciului de aprovizionare cu apă	Privatizarea reprezintă o schimbare a formei de proprietate cu transferul administrării/proprietății totale sau parțiale asupra serviciului din domeniul public din proprietatea publică în domeniul public în privatizare completă sau parțială a operatorului. În sens juridic, acest proces reprezintă mai degrabă o acțiune decât o formă. Din punct de vedere economic sau administrativ este un pas absolut firesc și valabil, care merită studiat cu multă atenție, deoarece are un potențial mare de soluționare a mai multor probleme cu care se confruntă sectorul.	Legea serviciilor publice de gospodărie comunală nr. 1402-XV din 24.10.2002	<ul style="list-style-type: none"> • Atragerea capitalului privat și a managementului orientat spre eficiență economică. • Respectarea principiilor de concurență. 	<ul style="list-style-type: none"> • Orientarea primordială asupra obținerii profitului. • Control mai puțin riguros din partea APL. • Bunurile din domeniul public nu pot fi privatizate.
---	---	---	---	--	---

Anexa nr. 2

Analiza comparativă a formelor organizatorico-juridice ale activității prestatorilor de servicii de aprovizionare cu apă

Nr	Formele organizatorico-juridice	Caracteristica generală	Baza legală	Avantaje	Dezavantaje
1	Asociația de consumatori (AC)	<ul style="list-style-type: none"> • Organizație obștească, nonprofit. • Scopul: realizarea unor activități de interes comun al fondatorilor sau unor activități publice. • Momentul creării: înregistrarea la organele APL1. • Organele de conducere: adunarea generală, consiliul administrativ, președintele. 	Codul civil, Legea cu privire la organizațiile obștești, Legea APL	<ul style="list-style-type: none"> • O modalitate destul de efectivă de implinire care la etapă inițială a cetățenilor. • Pe termen scurt și-a demonstrat viabilitatea. • Simplitatea procedurii de înregistrare. • Legătură strânsă cu APL 1. 	<ul style="list-style-type: none"> • Lipsa perspectivei pe termen lung (5-10 ani). • Posibilități limitate de a atrage investiții serioase datorită caracterului nonprofit și noncomercial. • Managementul neeficient. • Lipsa de motivație managerială, materială și profesională adecvată. • Cu timpul, creșterea tot mai mare a dependenței față de APL 1.

2	Întreprinderea municipală (IM)	<ul style="list-style-type: none"> • Întreprinderea municipală este un agent economic cu personalitate juridică constituit în exclusivitate pe baza proprietății municipale. • Scopul: producerea de mărfuri, executarea de lucrări și prestarea de servicii necesare fondatorului. • Este fondată și înregistrată cu bunuri de către APL. • Se consideră constituită din ziua înregistrării de stat. • Pentru obligațiile sale, întreprinderea poartă răspundere de întreg patrimoniul său. • Fondatorul nu poartă răspundere pentru obligațiile întreprinderii, iar întreprinderea nu este răspunzătoare pentru obligațiile fondatorului. • Administrarea întreprinderii este efectuată, în conformitate cu statutul ei, de către conducătorul (managerul) acesteia, pe care îl numește și eliberează din funcție fondatorul. • Este o formă autonomă și larg utilizată de prestare a serviciilor publice de către autoritățile locale. 	<p>Legea cu privire la întreprinderi și antreprenoriat.</p> <p>Hotărârea Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului-model al întreprinderii municipale.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Prestarea serviciilor se realizează de către un subiect autonom și distinct de APL. • În același timp, APL păstrează anumite pătrâghii de influență. • APL poate susține financiar și patrimonial ÎM. • Este o formă aplicabilă majorității serviciilor publice de interes local. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dependența sporită de APL. • Posibilități reduse de a atrage investiții de sine stătător. • De regulă, un management neeficient. • Utilizarea ineficientă a resurselor financiare și a patrimoniului. • Calitatea joasă a serviciilor prestate.
3	Societate cu răspundere limitată (SRL)	<ul style="list-style-type: none"> • Este o formă de persoană juridică, care are o <u>răspundere limitată</u> pentru patrimoniul propriu în fața legii și față de proprietarii acesteia. 	<p>Codul civil, Legea cu privire la SRL</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Este una din cele mai răspândite forme de business. • Este o formă mai simplă și flexibilă decât alte forme de societăți comerciale. 	<ul style="list-style-type: none"> • Fondatori pot fi doar până la 50 de persoane. • Modalitate de înregistrare mai complexă (înregistrare de stat).

		<ul style="list-style-type: none"> Fondatorul nu poartă răspundere pentru obligațiile SRL, iar SRL nu răspunde pentru obligațiile fondatorului. Este o formă hibridă de business, având caracteristici atât ale unui parteneriat, cât și ale unei corporații. 		<ul style="list-style-type: none"> Permite atragerea de investiții (credite). Riscurile și caracterul comercial impun un management eficient al patrimoniului și resurselor disponibile. O independență managerială totală față de APL (excepție – tarifele). Posibilități mai mari pentru motivarea managementului. APL poate participa în calitate de cofondator. 	<ul style="list-style-type: none"> Ca în orice activitate comercială, există riscuri comerciale: conjunctura pieței, scăderea ofertei, reducerea veniturilor, creșterea cheltuielilor, faliment etc.
4	Societate pe acțiuni (SA)	<ul style="list-style-type: none"> Este una din formele de societate comercială cu personalitate juridică. Este o societate de capitaluri. Asociațiile răspund pentru pierderile SA doar în limitele acțiunilor deținute. Orice domenii de activitate neinterzise de lege, inclusiv prestarea serviciilor de aprovizionare cu apă. 	Codul civil, Legea cu privire la societatea pe acțiuni	<ul style="list-style-type: none"> Număr nelimitat de participanți (acționari); răspundere limitată; independență organizațională, funcțională și managerială; posibilități mai mari de a atrage investiții și a realiza activități pe un teritoriu mare; permite consolidarea și concentrarea efectivă a resurselor financiare, patrimoniale și umane disponibile prin unificare sau absorbția prestatorilor mici de servicii (de exemplu, crearea unor SA la nivel de raion sau regiuni); un spectru mai larg de mijloace și instrumente de creștere a motivației și calității managementului serviciilor prestate; posibilități mai mari pentru asigurarea unei cooperări inter-municipale și/sau cooperări regionale între APL (regionalizare a serviciilor); credibilitate mai mare pentru investitori/finanțatori. 	<ul style="list-style-type: none"> O procedură mai complexă de înregistrare. O structură și modalitate de funcționare mai complicată. Riscuri comerciale. Controlul mai scăzut asupra operatorului, comparativ cu ÎM, din partea APL.

5	Cooperativa	<ul style="list-style-type: none"> Cooperativa este o formă de asociere liberă a cinci sau mai multe persoane, în scopul organizării diferitor activități, inclusiv celor de prestări de servicii. Membrii cooperativei nu sunt salariați și sunt obligați să participe nemijlocit cu munca proprie în activitatea cooperativei. Membrii cooperativei sunt egali în drepturi la conducerea ei (un membru – un singur vot) și la repartizarea profitului, indiferent de mărimea cotei de participare. Cooperativa de întreprinzător este obligată să livreze (presteze) cel puțin 50 la sută din volumul total al producției (serviciilor) proprii membrilor săi și/sau să procure (să beneficieze) de la membrii săi cel puțin 50 la sută din volumul total al producției procurate (serviciilor primite) de către cooperativă. 	Codul civil, Legea privind cooperativa de întreprinzător.	<ul style="list-style-type: none"> Implicarea nemijlocită a membrilor cooperativei în procesul de prestare a serviciilor. Un grad de autonomie și autogestiuine destul de mare. 	<ul style="list-style-type: none"> Nu este o formă răspândită de activitate economică și de prestare a serviciilor. Este o formă destul de închisă de activitate.
---	-------------	---	--	---	---

Anexa nr. 3 Tabelul nr. 1. Lista actelor normative și strategice care reglementează organizarea și prestarea serviciilor de alimentare cu apă și canalizare

Nr.	Acte normative	Comentarii
1	<p>Legea apelor, nr. 272 din 23.12.2011 / Monitorul Oficial nr. 81 art.264</p> <p style="text-align: center;">Legi</p>	<p>Prezenta lege, parțial armonizată cu directivele Consiliului nr. 91/271/CEE din 21 mai 1991 privind tratarea apelor urbane reziduale și nr. 91/676 CEE din 12 decembrie 1991 privind protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole, cu directivele Parlamentului și ale Consiliului European nr. 2000/60/CE din 23 octombrie 2000 privind stabilirea unui cadru de politică comunitară în domeniul resurselor de apă; nr. 2006/7/CE din 15 februarie 2006 privind gestionarea calității apei pentru scăldat; nr. 2007/60/CE din 23 octombrie 2007 privind evaluarea și gestionarea riscurilor de inundații; nr. 2008/105/CE din 16 decembrie 2008 privind standardele de calitate a mediului în domeniul apei, creează cadrul legal necesar gestionării, protecției și folosinței apelor.</p> <p>Scopul legii Scopul legii apelor îl constituie:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) crearea unui cadru legal pentru gestionarea, protecția și folosința eficientă a apelor de suprafață și a apelor subterane, în baza evaluării, planificării și luării deciziilor în mod participativ; b) stabilirea drepturilor de folosință a apei și promovarea investițiilor în domeniul apelor; c) stabilirea mecanismelor de protecție a stării apelor, prevenirea oricărei degradări ulterioare a apelor, protecția și restabilirea mediului acvatic, convergența treptată și sistematică a protecției și a gestionării lor cu cerințele europene; d) prevenirea deteriorărilor ulterioare, conservarea și îmbunătățirea stării ecosistemelor acvatice și în ceea ce privește necesitățile lor de apă, a ecosistemelor terestre și a zonelor umede care depind în mod direct de ecosistemele acvatice; e) asigurarea aprovizionării suficiente cu apă de suprafață și cu apă subterană de bună calitate, faptul acesta fiind necesar pentru o utilizare durabilă, echilibrată și echitabilă a apei; f) stabilirea unei baze legale de cooperare internațională în domeniul gestionării și protecției în comun a resurselor de apă. <p>Legea a intrat în vigoare la 26.10.13.</p>

2	<p>Codul Contravențional al Republicii Moldova adoptat prin Legea cu nr. 218 din 24.10.2008, publicată la 16.01.2009 în Monitorul Oficial nr.3 – 6 art. nr. 015;</p>	<p>Articolul 109. Încălcarea regimului de protecție a apelor. Articolul 110. Încălcarea regulilor de folosire a apei. Articolul 111. Nerespectarea regulilor și instrucțiunilor privind exploatarea construcțiilor, instalațiilor și aparatelor de măsurat hidrotehnice, de gospodărire și de protecție a apelor. Articolul 112. Deteriorarea construcțiilor și instalațiilor hidrotehnice, de gospodărire și de protecție a apelor. Articolul 113. Încălcarea regulilor de desfășurare a activității economice în zonele de protecție a apelor. Articolul 146. Nefolosirea instalațiilor pentru purificarea de poluanți și controlul emisiilor în atmosferă, pentru epurarea apelor uzate Articolul 149. Poluarea mediului cu cauzarea de prejudicii. Articolul 165. Încălcarea dreptului de acces la echipamentele de măsurare. Articolul 170. Conectarea neautorizată la sistemul de alimentare cu apă și la sistemul de canalizare. Articolul 171. Deteriorarea intenționată a sistemului de alimentare cu apă și a sistemului de canalizare la efectuarea de lucrări. Articolul 172. Încălcarea regulilor privind zonele de protecție a rețelelor de conducte de apă și a instalațiilor de alimentare cu apă și de canalizare. Articolul 173. Deconectarea neautorizată a consumatorilor de la sistemul de alimentare cu apă și de la sistemul de canalizare. Articolul 174. Deteriorarea intenționată a aparatelor de evidență a consumului de apă potabilă și a volumului de apă uzată evacuată. Articolul 175. Prezentarea datelor eronate privind consumul de apă potabilă și volumul de apă uzată evacuată în sistemul public de canalizare. Articolul 176. Neasigurarea accesului liber al reprezentantului prestatorului de servicii de alimentare cu apă și de canalizare în locuințe și pe teritoriul agenților economici.</p>
3	<p>Legea cu privire la protecția mediului nr. 1515-XII din 16.06.1993, publicată în Monitorul Oficial nr. 10/283 din 30.10.1993</p>	<p>Stabilește cadrul de protecție a tuturor resurselor de apă și ecosistemelor acvatice; legea interzice evacuarea apei uzate neepurate; stabilește competențele diferitor autorități publice în domeniul protecției mediului.</p>

4	<p>Legea R. Moldova cu nr. 1513 din 16.06.1993 privind asigurarea sanitaro-epidemiologică a populației, publicată la 30.10.1993 în Monitorul Oficial nr. 009 art. nr. 263</p>	<p>Articolul 15. Alimentarea populației cu apă potabilă și pentru necesități gospodărești (1) Populația trebuie să fie asigurată cu apă potabilă de calitate bună (conform cerințelor standardului de stat) în cantități suficiente pentru satisfacerea necesităților ei fiziologice și gospodărești. (2) Persoanele juridice sunt obligate să efectueze măsuri care vizează dezvoltarea sistemului de alimentare centralizată cu apă. Articolul 16. Sursele de folosire a apei (1) Calitatea apei din sursele utilizate pentru alimentarea centralizată și descentralizată, pentru satisfacerea necesităților menajere, de recreere și de igienă a populației, pentru irigarea culturilor agricole trebuie să corespundă cerințelor igienice în vigoare. (2) În scopul prevenirii și înlăturării poluării tuturor tipurilor de surse de apă, Guvernul, autoritățile administrației publice locale stabilesc în jurul acestora zone de protecție sanitară. (3) În cazul în care calitatea apei din surse nu corespunde regulilor sanitare (standardului de stat), persoanele fizice și juridice sunt obligate să asigure de sine stătător încetarea folosirii ei de către populație.</p>
5	<p>Legea cu privire la zonele și fâșiile de protecție a râurilor și bazinelor acvatice nr. 440 din 27.04.1995, publicată în Monitorul Oficial nr. 43 din 03.08.1995</p>	<p>Stabilește cerința de creare a zonelor și fâșiilor de protecție de-a lungul râurilor și corpurilor acvatice și reglementează activitățile conexe.</p>
6	<p>Legea cu privire la resursele naturale nr. 1102 din 06.02.1997, publicată în Monitorul Oficial nr. 40 din 19.06.1997</p>	<p>Prezenta lege reglementează relațiile din domeniul folosirii, protecției și reproducerii resurselor naturale în scopul asigurării securității ecologice și dezvoltării durabile a țării. Stabilește că toate apele de suprafață și apele subterane de adâncime sunt resurse naționale de apă, iar primul strat impermeabil constituie resursă locală.</p>
7	<p>Legea R. Moldova cu nr.1540-XIII din 25 februarie 1998 privind plata pentru poluarea mediului, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1998, nr. 54-55, art.378</p>	<p>Prezenta lege are drept obiective: a) crearea unui sistem de activitate economică în care devine neconvenabilă cauzarea oricărei prejudicii mediului; b) stimularea construcției și exploatarea sistemelor de captare și neutralizare a poluanților, implementarea de tehnologii nonpoluante, realizarea altor măsuri care ar micșora volumul emisiilor (deversărilor) de poluanți în mediu și formarea deșeurilor de producție; c) formarea fondurilor ecologice pentru finanțarea activității orientate spre ameliorarea calității mediului.</p>

	<p>Articolul 9. Plata pentru deversările de poluanți</p> <p>(1) Plata pentru deversările de poluanți cu ape reziduale în obiective acvatice și sisteme de canalizare se percepe de la beneficiarii de resurse naturale în caz de:</p> <p>a) deversări de poluanți în limitele normativelor stabilite;</p> <p>b) deversări de poluanți cu depășirea normativelor stabilite.</p> <p>(2) Plata pentru deversările de poluanți în rezervoare-receptoare, câmpuri de filtrație, colectoarele canalelor de scurgere pentru must de dejecții animale se percepe de la beneficiarii de resurse naturale pentru întreg volumul evacuărilor de apă.</p> <p>(3) Plata pentru evacuările de apă din bazinele piscicole și pentru scurgerile din averse de pe teritoriul întreprinderilor se percepe de la beneficiarii de resurse naturale pentru depășirea, în raport cu normativele stabilite, a masei de poluanți în apele reziduale.</p>
8	<p>Prezența lege stabilește raporturile de proprietate în condominiu, modul de creare, exploatare, înstrăinare a proprietății imobiliare și de transmitere a drepturilor asupra ei în condominiu, modul de administrare a proprietății imobiliare, precum și modul de înființare, înregistrare, funcționare și lichidare a asociațiilor de coproprietari în condominiu.</p> <p>Articolul 12. Obligațiile proprietarului privind întreținerea și reparația locuințelor (încăperilor) și proprietății comune.</p> <p>Articolul 14. Plata serviciilor comunale și a altor servicii.</p>
9	<p>Prezența lege stabilește cadrul juridic unitar privind înființarea și organizarea serviciilor publice de gospodărie comună în unitățile administrativ-teritoriale, inclusiv monitorizarea și controlul funcționării lor.</p> <p>Legea prevede atribuțiile și responsabilitățile autorităților administrației publice locale, organizarea și funcționarea serviciilor publice de gospodărie comună.</p>
10	<p>Persoanele fizice și juridice care, în baza legii sau a contractului cu autoritatea publică ori instituția publică, sunt abilitate cu gestionarea unor servicii publice și culeg, selectează, posedă, păstrează, dispun de informații oficiale, sunt obligate să le ofere publicului, în condițiile legii.</p>
11	<p>Prezența lege stabilește bazele juridice pentru protejerea de către stat a persoanelor în calitate lor de consumatori și transpune Directiva 2005/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 11 mai 2005 privind practicile comerciale neloiale ale întreprinderilor de pe piața internă față de consumatori și de modificare a Directivei 84/450/CEE a Consiliului, a Directivei 97/7/CE, 98/27/CE și 2002/65/CE ale Parlamentului European și ale Consiliului și Regulamentului (CE) nr. 2006/2004 al Parlamentului European și al Consiliului, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (JO) nr. L 149/22 din 11 iunie 2005.</p>

12	<p>Legea R. Moldova cu nr. 436 din 28.12.2006 privind administrația publică locală publicată la 09.03.2007 în Monitorul Oficial nr. 32-35 art. nr. 116</p>	<p>Art. 14, alin. (2), stabilește dreptul consiliului local de a:</p> <ul style="list-style-type: none"> i) decide, în condițiile legii, înființarea întreprinderilor municipale și societăților comerciale sau participarea la capitalul statutar al societăților comerciale; j) decide, în condițiile legii, asocierea cu alte autorități ale administrației publice locale, inclusiv din străinătate, pentru realizarea unor lucrări și servicii de interes public, pentru promovarea și protejarea intereselor autorităților administrației publice locale, precum și colaborarea cu agenți economici și asociații obștești din țară și din străinătate în scopul realizării unor acțiuni sau lucrări de interes comun; o) aprobă, în condițiile legii, planurile urbanistice ale localităților din componența unității administrativ-teritoriale respective, precum și planurile de amenajare a teritoriului; q) aprobă, în condițiile legii, norme specifice și tarife pentru instituțiile publice și serviciile publice de interes local din subordine, cu excepția tarifelor pentru serviciile publice de alimentare cu energie termică, inclusiv aprobă regimul de lucru al întreprinderilor comerciale și de alimentație publică, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, precum și al persoanelor fizice care practică comerțul. <p>Art. 29, alin. (1) stabilește atribuțiile primarului:</p> <ul style="list-style-type: none"> i) propune consiliului local schema de organizare și condițiile de prestare a serviciilor publice de gospodărie comunală, ia măsuri pentru buna funcționare a serviciilor respective de gospodărie comunală; j) conduce, coordonează și controlează activitatea serviciilor publice locale, asigură funcționarea serviciului stare civilă, a autorității tutelare, contribuie la realizarea măsurilor de asistență socială și ajutor social; j1) asigură elaborarea studiilor de fezabilitate și propune spre aprobare listele bunurilor și serviciilor de interes public local pentru realizarea proiectelor de parteneriat public-privat; <p>Capitolul X. SERVICIILE PUBLICE, BUNURILE ȘI LUCRĂRILE PUBLICE</p> <p>Secțiunea 1. Serviciile publice</p> <p>Articolul 73. Organizarea serviciilor publice locale</p> <p>(1) Serviciile publice locale se organizează de către consiliul local, la propunerea primarului, în domeniile de activitate descentralizate, stabilite pentru unitățile administrativ-teritoriale de nivelurile întâi și al doilea, în limita mijloacelor financiare disponibile.</p> <p>(2) Consiliul local poate decide contractarea anumitor servicii publice de interes local de la persoane fizice și juridice de drept privat, în condițiile legii.</p> <p>(3) Numirea și eliberarea din funcție în serviciile publice locale se face de către conducătorii acestora în condițiile legii.</p> <p>(4) Serviciile publice locale activează în condițiile legislației în vigoare.</p>
----	--	---

13	<p>Legea R. Moldova cu nr. 435 din 28.12.2006 privind descentralizarea administrativă, publicată la 02.03.2007 în Monitorul Oficial nr. 029 art. nr. 91</p>	<p>Prezenta lege stabilește cadrul general de reglementare a descentralizării administrative pe baza principiilor de repartizare a competențelor între autoritățile publice.</p> <p>Articolul 4. Domeniile proprii de activitate ale autorităților publice locale</p> <p>(1) Pentru autoritățile publice locale de nivelul întâi se stabilesc următoarele domenii proprii de activitate:</p> <p>a) planificarea urbană și gestionarea spațiilor verzi de interes local;</p> <p>...</p> <p>c) distribuirea apei potabile, construirea și întreținerea sistemelor de canalizare și de epurare a apelor utilizate și pluviale;</p> <p>...</p> <p>l) instituirea și gestionarea întreprinderilor municipale și organizarea oricărei alte activități necesare dezvoltării economice a unității administrativ-teritoriale.</p>
14	<p>Legea R. Moldova cu nr. 1324 din 10.03.1993 privatizării fondului de locuințe, publicată la 13.01.2000 în Monitorul Oficial, nr. 5-7, republicată în Ediția Specială din 27.06.2006 (cu anexe)</p>	<p>Capitolul III</p> <p>ÎNȚETINEREA ȘI REPARAȚIA LOCUINȚELOR PRIVATIZATE</p> <p>Art. 20. Înținerea și repararea locuințelor privatizate din imobilele privatizate parțial se efectuează din mijloacele proprietarilor acestora, respectându-se cu strictețe regulile de exploatare a locuințelor, de întreținere a imobilelor și a terenurilor de pe lângă ele, regulile și normele de exploatare a sistemelor ingineresti interioare.</p> <p>Art. 21. Proprietarii de locuințe privatizate participă la cheltuielile comune de întreținere a locurilor de uz comun, a terenurilor de pe lângă imobil, de reparație curentă și capitală a imobilului, a sistemelor ingineresti interioare. Cota de cheltuieli se stabilește în funcție de suprafața locativă ocupată și de numărul de persoane care locuiesc în acest spațiu, fapt ce se consenmează în clauzele contractelor de întreținere și deservire a locuințelor și a terenurilor aferente blocurilor de locuințe.</p>
15	<p>Legea nr. 163/09.07.2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, publicată la 03.09.2010 în Monitorul Oficial nr. 155-158</p>	<p>Stabilește procedura de autorizare, aprobare și verificare a planurilor de proiectare, construcție sau demolare a infrastructurii AAC, în conformitate cu documentația de planificare urbană și teritorială. Pentru a iniția o activitate în sectorul AAC (planificare, proiectare, coordonare, aprobare, autorizarea lucrărilor de construcție), este obligatorie obținerea certificatului de urbanism pentru proiect, certificatul de urbanism informativ, verificarea și aprobarea documentației proiectului și obținerea autorizației de construcție.</p>
16	<p>Legea privind calitatea în construcții 721/02.02.96 // Monitorul Oficial 25/259, 25.04.1996</p>	<p>Reglementează (i) normele în construcții, (ii) certificarea produselor utilizate în construcții, (iii) agrementele tehnice pentru produsele, procedurile și echipamente noi utilizate în construcții, (iv) verificarea și expertizarea proiectelor și construcțiilor, (v) licențierea companiilor comerciale care execută lucrările de construcții, (vi) certificarea experților în construcții, (vii) asigurarea și controlul calității în lucrările de construcție, (viii) autorizarea și acreditarea laboratoarelor de testare și analize în construcții, (ix) utilizarea metrologiei în construcții, (x) recepția construcțiilor, (xi) urmărirea comportamentului construcției în utilizare și intervenții, (xii) lucrările de construcție post-utilizare, (xiii) controlul de stat al calității lucrărilor de construcție.</p>

17	Legea cu privire la achizițiile publice, nr. 96-XVI din 13 aprilie 2007// Monitorul Oficial nr. 107-111/470 din 27.07.2007	Legea în cauză stabilește pragurile și procedurile de efectuare a achizițiilor publice de bunuri, servicii și lucrări, drepturile și obligațiile Agenției pentru Achiziții Publice, regulile de comunicare, de contestare, de desemnare a câștigătorilor etc.
18	Legea cu privire la parteneriatul public-privat, nr. 179- XVI din 10.07.2008//Monitorul Oficial 165-166/605 din 02.09.2008	Legea stabilește principiile de bază ale Parteneriatului Public-Privat, formele, modalitățile de realizare și obligațiile partenerilor.
19	Legea privind administrarea și deetazitarea proprietății publice nr. 121 din 04.05.2007//Monitorul Oficial nr. 90-93/401 din 29.06.2007	Legea reglementează raporturile ce țin de administrarea și deetazitarea proprietății publice din sectorul nebugetar al economiei naționale.
20	Legea privind controlul financiar public intern nr. 229 din 23.09.2010// Monitorul Oficial nr. 231-234/730 din 26.11.2010	Scopul legii este consolidarea răspunderii manageriale pentru gestionarea optimă a resurselor conform obiectivelor entităților publice în baza principiilor bunei guvernări.
21	Legea Contabilității nr. 113-XVI din 27.04.2007//Monitorul Oficial nr. 90-93/399 din 29.06.2007	Legea stabilește cadrul juridic al cerințelor unice și mecanismului de reglementare a contabilității și raportării financiare.
22	Legea privind finanțele publice locale nr. 397- XV din 16.10.2003// Monitorul Oficial nr. 248-253/996 din 19.12.2003	Legea reglementează mecanismul de gestionare a finanțelor publice locale.
23	Codul Fiscal al Republicii Moldova, nr. 1163 din 24.04.97 //Monitorul Oficial 62/522, 18.09.1997	Prin prezentul cod se stabilesc principiile generale ale impozitării în Republica Moldova, statutul juridic al contribuabililor, al organelor fiscale și al altor participanți la relațiile reglementate de legislația fiscală, principiile de determinare a obiectului impunerii, principiile evidenței veniturilor și cheltuielilor deduse, modul și condițiile de tragere la răspundere pentru încălcarea legislației fiscale, precum și modul de contestare a acțiunilor organelor fiscale și ale persoanelor cu funcții de răspundere ale acestora. Prezentul cod reglementează relațiile ce țin de executarea obligațiilor fiscale în ce privește impozitele și taxele generale de stat, stabilind, de asemenea, principiile generale de determinare și percepere a impozitelor și taxelor locale.

24	<p>Legea privind dezvoltarea regională în Republica Moldova, nr. 438 din 28.12.2006 // Monitorul Oficial nr. 21-24/68 din 16.02.2007</p>	<p>Prezenta lege definește regiunile de dezvoltare funcționale pe teritoriul Republicii Moldova, modul de cooperare interregională, cadrul instituțional, instrumentele specifice politicii pentru dezvoltare regională, mijloacele necesare creării și funcționării regiunilor de dezvoltare.</p> <p>Este relevantă din perspectiva regionalizării serviciilor de alimentare cu apă și canalizare.</p>
25	<p>Legea nr.10 din 03.02.2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice// Monitorul Oficial nr. 67/183 din 03.04.2009</p>	<p>Articolul 39. Alimentarea populației cu apă potabilă</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) Calitatea apei potabile livrată populației nu trebuie să prezinte riscuri pentru sănătatea umană. (2) Cantitatea de apă potabilă livrată populației trebuie să satisfacă necesitățile fiziologice și gospodărești ale acesteia. (3) Persoanele juridice sunt obligate să întreprindă măsuri de dezvoltare a sistemelor de alimentare cu apă potabilă și de canalizare. <p>Articolul 40. Sursele de folosire a apei</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) Calitatea apei din sursele utilizate pentru alimentarea cu apă potabilă, sursele de apă minerală, sursele de apă desținate satisfacerii nevoilor gospodărești, de recreere ale populației, de irigare a culturilor agricole trebuie să corespundă cerințelor legislației sanitare aplicabile. (2) Sursele de apă utilizate sunt supuse autorizării sanitare. (3) În jurul tuturor tipurilor de surse de apă se stabilesc zone de protecție sanitară. (4) Persoanele fizice și juridice sunt obligate să sisteze în mod independent distribuirea sau utilizarea apei în cazul în care calitatea apei din sursă nu corespunde regulamentelor sanitare.
26	<p>Legea nr. 303 din 13.12.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare // Monitorul Oficial nr. 60-65 din 14.03.2014</p>	<p>Articolul 1. Scopul legii</p> <p>Scopul prezentei legi este crearea cadrului legal pentru înființarea, organizarea, gestionarea, reglementarea și monitorizarea funcționării serviciului public de alimentare cu apă potabilă, tehnologică, de canalizare și de epurare a apelor uzate menajere și industriale (în continuare – serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare) în condiții de accesibilitate, disponibilitate, fiabilitate, continuitate, competitivitate, transparență, cu respectarea normelor de calitate, de securitate și de protecție a mediului.</p> <p>Articolul 2. Obiectul și domeniul de aplicare</p> <p>(1) Prezenta lege reglementează:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) activitatea de furnizare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare; b) exploatarea, întreținerea, extinderea și funcționarea sistemelor publice de alimentare cu apă și de canalizare; c) determinarea și aprobarea tarifelor reglementate la serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare; d) securitatea și fiabilitatea în alimentarea cu apă a consumatorilor; e) protecția drepturilor consumatorilor serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare; f) accesul nediscriminatoriu garantat pentru toate persoanele fizice și juridice la serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare în condiții contractuale și în conformitate cu actele legislative și cu alte acte normative în domeniu.

	<p>(2) Prezenta lege stabilește competențele autorităților publice centrale și locale în domeniul serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, autorității publice centrale de reglementare, precum și drepturile și obligațiile consumatorilor și ale operatorilor care furnizează serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare în localități, alte prevederi ce țin de funcționarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare.</p> <p>(3) Prevederile prezentei legi se aplică serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare furnizat de operatorii la nivel de regiuni, raioane, municipii, orașe, sate și comune, indiferent de forma juridică de organizare a lor.</p>
--	--

Tabelul nr. 2. Acte normative subordonate legilor

1	<p>Hotărârea Guvernului R. Moldova cu nr. 619 din 16.08.1994 despre reglementarea relațiilor din domeniul gospodăririi apelor și folosirea rațională a resurselor de apă în Republica Moldova, publicată la 08.09.1994 în Monitorul Oficial nr. 3 art. nr. 26; modificată prin HG nr. 900 din 04.08.04</p>	<p>Hotărârea Guvernului 619 din 16.08.1994 interzice întreprinderilor și gospodăriilor în fază de proiectare și construcție utilizarea apelor subterane cu calități potabile în scopuri tehnice și industriale (cu excepția întreprinderilor industriei alimentare și alimentației publice).</p> <p>3) În localitățile care dispun de sisteme centralizate de alimentare cu apă și a căror populație și infrastructură social-economică sunt asigurate cu apă în volum deplin se interzice forarea de noi fântâni arteziene pentru utilizarea apelor subterane fără acordul organizațiilor ce prestează servicii de alimentare centralizată cu apă și de canalizare, cu excepția cazurilor în care:</p> <p>conform parametrilor, apa din sistemele centralizate de alimentare cu apă nu poate fi folosită în procesele tehnologice din motive de înrăutățire a calității produselor pentru consum;</p> <p>este necesară crearea surselor de rezervă pentru alimentarea cu apă a obiectelor de importanță strategică și funcționarea normală a acestora în situații excepționale.</p> <p>4) Fântânile arteziene existente în localitățile care dispun de sisteme centralizate de alimentare cu apă pot fi utilizate în continuare numai în măsura în care exploatarea acestora nu pune în pericol fiabilitatea sistemelor centralizate de alimentare cu apă și de canalizare și din motivele expuse în punctul 3.</p>
2	<p>Hotărârea Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului privind Cadastrul de Stat al Apelor nr. 626 din 18.08.1994, publicată în Monitorul Oficial nr. 3 din 08.09.1994</p>	<p>1. Evidența de stat a apelor și folosirii lor are drept sarcină stabilirea cantității și calității apelor, care constituie fondul unic de stat al apelor, precum și a datelor privind folosința apelor pentru necesitățile populației ale economiei naționale.</p> <p>Evidența de stat a apelor și folosirii lor se efectuează cu scopul de a obține datele necesare pentru:</p> <ul style="list-style-type: none"> • planificarea curentă și de perspectivă a folosirii apelor, înfăptuirea măsurilor de protecție a apelor, precum și pentru dezvoltarea rațională și amplasarea forței de muncă pe teritoriul țării;

	<ul style="list-style-type: none"> • întocmirea schemelor de folosire complexă și de protecție a apelor, balanțelor de gospodărire a apelor; proiectarea întreprinderilor de gospodărire a apelor, industriale, de transport și altor întreprinderi și construcții ce țin de folosința apelor; • prognozarea modificărilor condițiilor hidrologice, debitului de apă și calității apei; • elaborarea măsurilor privind sporirea eficienței funcționării sistemelor de gospodărire a apelor; • dirijarea operativă a sistemelor de gospodărire a apelor; • reglementarea consumului și evacuării apelor, precum și a indicilor calității apei; • elaborarea măsurilor de preîntâmpinare și lichidare a acțiunii dăunătoare a apelor; • efectuarea controlului de stat asupra îndeplinirii măsurilor privind utilizarea rațională și protecția apelor; • reglementarea relațiilor dintre consumatorii de apă și alte organizații și instituții interesate; • alte necesități în conformitate cu cele prevăzute de legislația Republicii Moldova.
<p>3</p> <p>Hotărârea Guvernului R. Moldova cu nr. 395 din 08.04.98 pentru aprobarea Regulamentului privind auditul ecologic al întreprinderilor, publicată la 25.06.1998 nr. 56-59/400</p>	<p>5) Impactul asupra apelor de suprafață și subterane. Protecția resurselor acvatice.</p> <p>Caracteristica sursei de aprovizionare cu apă:</p> <ul style="list-style-type: none"> – denumirea; – amplasarea, distanța de la întreprindere; – tipul prizei de apă (de albie, lângă albie, de mal, subterană), capacitatea ($m^3/oră$); – existența zonei sanitare (I, II, III), volumele normative, de calcul și de facto; – datele privind rezervele apelor subterane utile; datele generale privind stratul acvifer (adâncimea, caracteristica rocilor-magazin, numărul sondelor, adâncimea, productivitatea); – indicii calitativi privind starea apelor de suprafață și subterane, inclusiv – conform datelor posturilor de observate. <p>Analiza sistemului de aprovizionare cu apă și evacuare a apelor reziduale de la întreprindere:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) procesele tehnologice care au la bază folosirea resurselor acvatice și volumul apei utilizate; b) cerințele față de calitatea apelor utilizate; c) consumul total de apă pentru necesitățile de producție și comunale, inclusiv: <ul style="list-style-type: none"> – folosirea apei potabile ($m^3/oră$); – sisteme de circuit închis: volumul apei folosite în procesul de producție, în alte scopuri, volumul apei folosite pentru alimentarea sistemului ($m^3/oră$), inclusiv apă potabilă, pierderi irevocabile (evaporare, scurgeri); d) sistemul de evacuare a apelor reziduale: <ul style="list-style-type: none"> – volumul apelor reziduale de producție evacuate ($m^3/oră$), inclusiv – conform proceselor tehnologice (secții, sectoare), sistemul evacuării reziduurilor, inclusiv apelor de ploaie; – volumul apelor reziduale comunale evacuate ($m^3/oră$), rețelele de canalizare (proprii, mixte, orășenești); – volumul total de ape evacuate ($m^3/oră$, $m^3/24 ore$);

<p>e) existența și regimul funcționării sistemelor locale și pe întreaga întreprindere de purificare:</p> <ul style="list-style-type: none"> – componența instalațiilor de purificare; – debitul apelor reziduale; – substanțele poluante, ce se conțin în apele reziduale; – metodele de purificare; – concentrația substanțelor poluante în apele reziduale până la și după trecerea prin sistemul de purificare (inclusiv – conform datelor de pașaport, serviciilor de control), determinarea gradului de purificare; – existența și dimensiunile zonelor sanitare de protecție, respectarea cerințelor de regim; – bazinul de apă recipient și volumul de apă purificată folosită (în sistemul irevocabil, la irigații, evacuată în acmulatoare, la instalațiile de purificare pe întreaga întreprindere, în sistemul de canalizare orașească); – stabilirea în procesul auditului a neajunsurilor în lucrul sistemului, cauzele; <p>f) balanța apei la întreprindere conform schemei STAS-ului – 17.0.04-90, analiza folosirii raționale a resurselor acvatice:</p> <ul style="list-style-type: none"> – volumul limitelor stabilite de organele de control privind folosirea apei proaspete și evacuarea apelor reziduale; – cauzele de nerespectare a limitelor; – eficacitatea sancțiunilor aplicate față de întreprindere pentru folosirea nerațională a resurselor acvatice. <p>Analiza impactului întreprinderii asupra resurselor acvatice din zonă:</p> <ul style="list-style-type: none"> – regimul evacuării apelor reziduale; – conținutul substanțelor nocive în apele reziduale, lista lor, concentrația substanțelor la punctele de evacuare (mg/l); – modificarea componenței (nivelul de impurificare) resurselor acvatice naturale în urma evacuării apelor reziduale de la întreprindere; – analiza situațiilor de avarie care au avut loc, măsurile de lichidare a avariilor precedente; – analiza posibilităților de a atinge nivelul concentrațiilor maxim admisibile. <p>Evaluarea factorilor pozitivi și negativi de folosire de către întreprindere a resurselor acvatice:</p> <ul style="list-style-type: none"> – asigurarea populației cu apă potabilă; – recepționarea și purificarea apelor reziduale de la întreprinderile altor departamente, de la complexul locativ; – modificările negative în ceea ce privește starea resurselor naturale (pâniile de depresiune, dispariția izvoarelor, degradarea florei, micșorarea resurselor piscicole); – înrăutățirea condițiilor de trai ale populației, funcționării altor întreprinderi, complexelor de producție; – analiza eficacității acțiunilor ecologice realizate de întreprindere și măsurile de folosire rațională a resurselor acvatice. 	
--	--

4	<p>Hotărârea Guvernului R. Moldova cu nr.1006 din 13.09.2004 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la concesionarea serviciilor publice de gospodărie comunală, publicată la 17.09.2004 în Monitorul Oficial nr.171 art. nr. 1183</p>	<p>Regulamentul cu privire la concesionarea serviciilor publice de gospodărie comunală (în continuare – Regulament) a fost elaborat în baza Legii serviciilor publice de gospodărie comunală nr. 1402-XV din 24 octombrie 2002 și stabilește cadrul juridic unitar privind etapele și condițiile ce trebuie îndeplinite în procedura de concesionare a serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare și a altor servicii publice de gospodărie comunală, indiferent de forma de proprietate a operatorului și forma organizatorică de gestionare.</p>
5	<p>Hotărârea Guvernului R. Moldova cu nr. 934 din 15.08.2007 cu privire la instituirea Sistemului informațional automatizat „Registru de stat al apelor minerale naturale, potabile și băuturilor nealcoolice îmbuteliate”, publicată la 24.08.2007 în Monitorul Oficial nr.131-135 art. nr. 970</p>	<p>Prin HG 934 din 15.08.2007 se creează Sistemul informațional automatizat „Registru de stat al apelor minerale naturale, potabile și băuturilor nealcoolice îmbuteliate”.</p> <p>Beneficiar al Sistemului informațional automatizat „Registru de stat al apelor minerale naturale, potabile și băuturilor nealcoolice îmbuteliate” este Ministerul Sănătății prin instituția din subordine – Centrul Național de Sănătate Publică, iar antreprenor general este Ministerul Dezvoltării Informaționale și instituțiile subordonate acestuia.</p>
6	<p>Hotărârea Guvernului R. Moldova cu nr. 191 din 19.02.2002 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locale, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la /reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă (în continuare – Regulamentul) a fost elaborat în conformitate cu Constituția Republicii Moldova, Codul locativ, Legea cu privire la protecția drepturilor consumatorilor, Legea cu privire la arendă, Legea condominiului în fondul locativ, alte documente normative și stabilește modul de achitare de către proprietarii, chiriașii și locatarii de apartamente, încăperi locuibile în cămine și încăperi cu altă destinație decât aceea de locuințe a plăților pentru serviciile locale, comunale și necomunale și reglementează relațiile contractuale între furnizorii (gestionarii) și consumatorii acestor servicii.</p>	<p>Regulamentul cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locale, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la /reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă (în continuare – Regulamentul) a fost elaborat în conformitate cu Constituția Republicii Moldova, Codul locativ, Legea cu privire la protecția drepturilor consumatorilor, Legea cu privire la arendă, Legea condominiului în fondul locativ, alte documente normative și stabilește modul de achitare de către proprietarii, chiriașii și locatarii de apartamente, încăperi locuibile în cămine și încăperi cu altă destinație decât aceea de locuințe a plăților pentru serviciile locale, comunale și necomunale și reglementează relațiile contractuale între furnizorii (gestionarii) și consumatorii acestor servicii.</p>
7	<p>Hotărârea Guvernului R. Moldova cu nr. 1141 din 10.10.2008 pentru aprobarea Regulamentului privind condițiile de evacuare a apelor uzate urbane în receptorii naturali, publicată la 21.10.2008 în Monitorul Oficial nr.189 art. nr.1163</p>	<p>Scopul prezentului regulament este protecția mediului împotriva poluării cauzate de evacuările de ape uzate, stabilirea condițiilor generale de epurare și evacuare a apelor uzate deversate în receptorii naturali, precum și a valorilor-limită admisibile ale principalilor indicatori de calitate a acestor ape.</p>
8	<p>Hotărârea Guvernului R. Moldova cu nr. 387 din 06.06.1994 cu privire la aprobarea Regulamentului-model al întreprinderii municipale, publicată la 02.09.1994 în Monitorul Oficial nr. 2 art. nr.16</p>	<p>Regulamentul-model al întreprinderii municipale (denumit în continuare – Regulamentul) este elaborat în conformitate cu legile Republicii Moldova „Cu privire la antreprenariat și întreprinderi”, „Cu privire la proprietate”, „Cu privire la bazele autoadministrării locale” și cu alte acte legislative și determină principiile de activitate și modul de constituire, reorganizare și lichidare a întreprinderii municipale.</p>

9	<p>Hotărârea Guvernului R. Moldova cu nr. 656 din 27.05.2002 cu privire la aprobarea Regulamentului-cadru privind folosirea sistemelor comunale de alimentare cu apă și de canalizare, publicată la 06.06.2002 în Monitorul Oficial nr.71-73 art. nr.750 (cu anexa)</p>	<p>Regulamentul privind folosirea sistemelor comunale de alimentare cu apă și de canalizare determină relațiile dintre prestatorii serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare și utilizatorii acestor servicii.</p> <p>Prezentul regulament este elaborat în temeiul Legii cu privire la apa potabilă, Legii privind protecția consumatorilor, Legii condominiului în fondul locativ, Legii cu privire la energetică, Legii privatizării fondului de locuințe, Hotărârilor Guvernului Republicii Moldova nr. 463 din 16 mai 1997 și nr. 634 din 5 iulie 2000.</p>
10	<p>Hotărârea Guvernului R. Moldova cu nr. 1228 din 13.11.2007 pentru aprobarea Regulamentului privind achiziționarea, proiectarea, instalarea, recepția și exploatarea aparatelor de evidență a consumurilor de apă, publicată la 23.11.2007 în Monitorul Oficial nr. 180-183 art. nr. 1287 (cu anexa)</p>	<p>Prevederile prezentului regulament se aplică tuturor raporturilor juridice apărute în legătură cu achiziționarea, proiectarea, instalarea, recepția și exploatarea aparatelor de evidență a consumului de apă.</p> <p>Cerințele prezentului regulament se extind asupra tuturor întreprinderilor și organizațiilor a căror activitate ține de alimentare cu apă (operatori), precum și asupra instituțiilor publice, agenților economici și proprietarilor de locuințe, indiferent de forma lor de proprietate și apartenența departamentală.</p>
11	<p>Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 164 din 29.11.2004 privind Metodologia determinării, aprobării și aplicării tarifelor pentru serviciile publice de alimentare cu apă, de canalizare și epurare a apelor uzate, publicată la 03.12.2005 în Monitorul Oficial nr. 218-223 art. nr. 465 (cu anexa)</p>	<p>Prezenta metodologie este elaborată în corespundere cu prevederile Legii serviciilor publice de gospodărie comunală nr.1402-XV din 24.10.2002, Legii cu privire la apa potabilă nr.272-XIV din 10.02.1999, standardelor naționale de contabilitate, altor acte normative ale Republicii Moldova și are drept scop stabilirea unor principii unice de determinare, aprobare și aplicare a tarifelor pentru serviciile publice de alimentare cu apă, de canalizare și epurare a apelor uzate.</p> <p>Metodologia dată stabilește:</p> <ul style="list-style-type: none"> – componența consumurilor și cheltuielilor, care se includ în calculul tarifelor; – metoda de calculare a rentabilității; – metoda de repartizare a cheltuielilor comune ale întreprinderii între activitatea de alimentare cu apă potabilă, apă tehnologică (industrială), de canalizare și epurare a apelor uzate.
12	<p>Hotărârea Guvernului R. Moldova nr. 600 din 01.07.1997 privind reglementarea conținutului de resurse energetice, apă și canalizare în sistemul bugetar, publicată la 07.08.1997 în Monitorul Oficial nr. 051 promulgat la 01.07.1997.</p>	<p>Regulamentul privind consumul de resurse energetice, apă și canalizare de către instituțiile/organizațiile bugetare (în continuare – Regulamentul), reglementează relațiile comerciale între instituțiile/organizațiile, care își exercită activitatea din contul mijloacelor bugetului de stat și ale bugetelor locale, și întreprinderile complexe-energetic. Regulamentul definește relațiile dintre părțile implicate în procesul de livrare, consumare și achitare a energiei termice și electrice, gazelor naturale, altor tipuri de combustibil etc.</p>

13	<p>Ministerul Finanțelor, Regulament din 31.05.2000 privind modul de stabilire a limitelor la utilizarea apelor pentru determinarea plății pentru apă //Monitorul Oficial 106-108/299, 24.08.2000</p>	<p>Plata pentru apă a fost introdusă în baza Codului apelor al Republicii Moldova nr. 1532-XII din 22.07.93 și Legii privind resursele naturale nr. 1102-XIII din 6.02.97. Se include în buget conform cotelor stabilite prin Legea privind bugetul de stat pe anul respectiv.</p> <p>Calculul volumului de apă utilizat pentru stabilirea limitelor sunt pregătite de agenții economici, ținând cont de normativele în vigoare de consumare a apei și programele de producție.</p>
14	<p>Hotărârea de Guvern nr. 123/07.02.2007 cu privire la aprobarea Instrucțiunilor metodice privind implementarea Modulului de formare a prețurilor pentru proiectarea și construcția sistemelor de gaze naturale și apă potabilă //Monitorul Oficial nr. 54-56/396, 20.04.2007</p>	<p>Prezentele Instrucțiuni metodice au drept scop implementarea Modulului de formare a prețurilor pentru proiectarea și construcția sistemelor de alimentare cu gaze naturale și apă potabilă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.268 din 9 martie 2005 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2005, nr.51-54, art. 355).</p> <p>Instrucțiunile metodice conțin prevederi stipulate în Modul de formare a prețurilor pentru proiectarea și construcția sistemelor de alimentare cu gaze naturale și apă potabilă și 4 anexe cu exemple de lucrări și cheltuieli pentru construcția gazoductelor de presiune înaltă și medie, precum și pentru racordarea la rețelele de alimentare cu gaze naturale a consumatorilor individuali.</p>
15	<p>Hotărârile Parlamentului, 325/18.07.2003; Hotărârea privind aprobarea Concepției politicii naționale în domeniul resurselor de apă //Monitorul Oficial 191-195/761, 05.09.2003</p>	<p>Concepția politicii naționale în domeniul resurselor de apă, elaborată pentru perioada anilor 2003-2010 este orientată spre folosirea rațională și conservarea resurselor de apă, îmbunătățirea calității apelor, satisfacerea cerințelor populației și ale economiei naționale în aprovizionarea cu apă, spre restabilirea ecosistemelor acvatice.</p>
16	<p>Ordin nr.163 din 27.10.99 cu privire la aprobarea metodicii privind elaborarea normativelor de consum tehnologic al apei la întreprinderile prestatoare de servicii alimentare cu apă și canalizare din Republica Moldova //Monitorul Oficial 149-152/320, 24.12.1999</p>	<p>Normele de consum tehnologic (NCTA) și pierderile admisibile de apă sunt elaborate în scopul asigurării exploatării eficiente a sistemelor de alimentare cu apă, reducerii pierderilor de apă în procesele de captare, pompare, tratare și distribuire a apei, precum și în procesele de colectare, transportare, epurare și evacuare a apelor uzate. În baza acestor norme, se va calcula volumul de apă care se include în prețul de cost al producției la calcularea tarifelor serviciilor de alimentare cu apă și canalizare.</p> <p>NCTA se calculează pentru fiecare întreprindere prestatoare de servicii de alimentare cu apă și canalizare (IPSAAC) în conformitate cu indicațiile prezentei metodici, ținând cont de condițiile locale (calitatea apei în sursă, tehnologiile de tratare și epurare a apelor, materialele și durata de exploatare a rețelelor, lungimea aducțiunilor și rețelelor, gradul de contorizare a consumurilor de apă, condițiile hidrogeologice etc).</p> <p>NCTA la IPSAAC constituie cantitatea maxim-admisibilă de apă consumată pentru necesitățile tehnologice la captarea, tratarea, transportarea și distribuirea a 1000 m³ de apă potabilă prin sistemele de alimentare cu apă ce se află la balanța IPSAAC; pierderile și consumul necontorizat de apă la transportarea și realizarea acesteia abonaților, precum și consumul de apă pentru necesitățile angajaților IPSAAC, menținerea în ordine a teritoriilor, construcțiilor și zonelor de protecție sanitară.</p>

17	Regulament provizoriu nr. 1239-08-01 din 21.08.98 privind contorizarea consumului de apă rece și caldă utilizată de populație și modul de achitare pentru serviciile prestate //Monitorul Oficial nr. 7-9/14, 28.01.1999	Prezentul regulament stabilește relațiile dintre întreprinderile municipale de gestionare a fondului locativ, asociațiile proprietarilor de locuințe, cooperativele de construcție a locuințelor, întreprinderile prestatoare de servicii (în continuare – Furnizor) și titularii locuințelor (în continuare – Consumator) în chestiunile ce țin de instalarea apometrelor în locuințe și modul de achitare pentru consumul de apă rece și caldă.
18	Regulament din 23.01.96 cu privire la montarea și exploatarea sistemelor de măsurare a consumului de apă și energie termică în blocurile locative și edificiile instituțiilor publice //Monitorul Oficial nr. 32-33/43, 30.05.1996	Prezentul regulament a fost elaborat întru realizarea Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr. 337 din 25 mai 1995, „Cu privire la contorizarea apei și a energiei termice consumate de populație, instituții publice și agenți economici” și stabilește relațiile dintre consumatori și furnizori în procesul achiziționării, montării și exploatarea contoarelor de apă și energie termică. Cerințele prezentului regulament se extind asupra tuturor întreprinderilor și organizațiilor, activitatea cărora țin de aprovizionarea cu apă și energie termică (furnizorii), și asupra instituțiilor publice și proprietarilor blocurilor locale, indiferent de forma de proprietate și apartenența departamentală.
19	Hotărârea de Guvern nr. 847 din 18.12.2009 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Ministerului Mediului, structurii și efectivului-limită ale aparatului central al acestuia //Monitorul Oficial 189-190/925, 22.12.2009	În domeniul gospodăririi resurselor de apă, hidroameliorației, aprovizionării cu apă și canalizare, Ministerul Mediului: 33) elaborează, promovează și implementează documente de politică de dezvoltare în domeniul protecției localităților, împotriva inundațiilor și subinundațiilor, precum și a sistemelor de aprovizionare cu apă și canalizare; 34) elaborează și planifică măsuri de gospodărire și protecție a resurselor acvatice; 35) elaborează planuri de management, conform principiului de bazin hidrografic și asigură implementarea acestora în scopul satisfacerii necesităților populației și agenților economici cu servicii de alimentare cu apă și canalizare; 36) asigură realizarea măsurilor ce decurg din colaborarea interstatală în domeniul resurselor de apă și atrage investiții la construcția obiectelor de alimentare cu apă și de canalizare, de gospodărire a apelor și de hidroameliorație.
20	Hotărârea de Guvern nr. 1056 din 15.09.2008 cu privire la aprobarea Regulamentului, structurii și statelor de funcții ale Agenției „Apele Moldovei” //Monitorul Oficial nr. 175-176/1060, 19.09.2008	Regulamentul stabilește statutul organizațional-juridic, obiectivele, atribuțiile și drepturile Agenției. Printre obiectivele pe care le urmărește Agenția, se regăsesc și următoarele acțiuni: a) implementează politica de stat în domeniul gospodăririi apelor și hidroameliorației, alimentării cu apă și canalizare, participă la elaborarea actelor legislative și normative și documentelor de politici în domeniul protecției localităților și terenurilor agricole împotriva inundațiilor și subinundațiilor, precum și a sistemelor de aprovizionare cu apă și canalizare; b) elaborează și planifică măsurile de protecție a resurselor acvatice, concomitent cu gospodăria lor, inclusiv gestionarea sistemelor de aprovizionare cu apă și canalizare a localităților din Republica Moldova

	<p>d) asigură implementarea principiului bazinier de gospodărire a apelor, satisfacerea necesităților populației și agenților economici în servicii de alimentare cu apă și canalizare, prin coordonarea activității întreprinderilor și organizațiilor din domeniu;</p> <p>e) acordă asistență de ordin consultativ, informațional, tehnic și juridic întreprinderilor din domeniul exploatarea edificilor și rețelelor hidroameliorative, de alimentare cu apă și canalizare;</p> <p>f) elaborează și promovează, în modul stabilit, programe anuale de activități în domeniul alimentării cu apă potabilă și canalizare, hidroameliorației, finanțate din bugetul de stat sau din alte surse;</p> <p>g) asigură realizarea măsurilor ce decurg din colaborarea inter-statală în domeniul resurselor de apă și atragerea investițiilor la construcția obiectelor de alimentare cu apă și canalizare, gospodărire a apelor și hidroameliorație.</p>	<p>d) asigură implementarea principiului bazinier de gospodărire a apelor, satisfacerea necesităților populației și agenților economici în servicii de alimentare cu apă și canalizare, prin coordonarea activității întreprinderilor și organizațiilor din domeniu;</p> <p>e) acordă asistență de ordin consultativ, informațional, tehnic și juridic întreprinderilor din domeniul exploatarea edificilor și rețelelor hidroameliorative, de alimentare cu apă și canalizare;</p> <p>f) elaborează și promovează, în modul stabilit, programe anuale de activități în domeniul alimentării cu apă potabilă și canalizare, hidroameliorației, finanțate din bugetul de stat sau din alte surse;</p> <p>g) asigură realizarea măsurilor ce decurg din colaborarea inter-statală în domeniul resurselor de apă și atragerea investițiilor la construcția obiectelor de alimentare cu apă și canalizare, gospodărire a apelor și hidroameliorație.</p>
21	<p>Mijloacele Fondului Ecologic Național pot fi utilizate pentru:</p> <p>a) finanțarea proiectelor pentru implementarea strategiilor, programelor și planurilor naționale de protecție a mediului, standardelor și normativelor, construcția și participarea prin cote părți în construcția obiectelor de protecție a mediului (inclusiv finanțarea lucrărilor de protecție și implementarea lor în domeniul alimentării cu apă și canalizare)</p>	<p>Mijloacele Fondului Ecologic Național pot fi utilizate pentru:</p> <p>a) finanțarea proiectelor pentru implementarea strategiilor, programelor și planurilor naționale de protecție a mediului, standardelor și normativelor, construcția și participarea prin cote părți în construcția obiectelor de protecție a mediului (inclusiv finanțarea lucrărilor de protecție și implementarea lor în domeniul alimentării cu apă și canalizare)</p>
22	<p>Hotărârea Guvernului cu privire la crearea sistemului informațional automatizat „Registrul obiectelor de infrastructură tehnico-edilitară” nr. 133 din 24.02.2014; Monitorul Oficial nr. 53-59/164 din 07.03.2014</p>	<p>Concepția dată creează baza pentru reglementarea în Republica Moldova a activității de înregistrare a obiectelor de infrastructură tehnico-edilitară și a drepturilor asupra acestora, creării unei baze de date complexe despre toate tipurile de obiecte ale infrastructurii tehnico-edilitare.</p> <p>Acumularea acestor date complexe va fi pusă pe seama sistemului informațional automatizat „Registrul obiectelor de infrastructură tehnico-edilitară” (SIA „ROITE”).</p> <p>Crearea SIA „ROITE” va permite:</p> <ul style="list-style-type: none"> • asigurarea unei baze metodologice unice de înregistrare a obiectelor de infrastructură tehnico-edilitară și a drepturilor asupra acestora; • crearea unui sistem de ocrotire a titularilor de drepturi asupra obiectelor de infrastructură tehnico-edilitară; • crearea cadastrelor de specialitate a obiectelor de infrastructură tehnico-edilitară, conform standardelor unice; • crearea unei baze de date unice (consolidate) privind obiectele de infrastructură tehnico-edilitară și a drepturilor asupra acestora; • crearea unui sistem deschis de informare a pieței bunurilor imobiliare despre amplasarea obiectelor de infrastructură tehnico-edilitară și interdicțiile impuse în folosința terenurilor incluse în zona de protecție a obiectelor; • organizarea unei baze de date pentru planificarea și amenajarea teritoriului și a unui fundament pentru buna gestionare a infrastructurii tehnico-edilitare.

Tabelul nr. 3. Strategiile și Programele naționale existente privind dezvoltarea sistemelor de alimentare cu apă și de canalizare

<p>Strategia de alimentare cu apă și sanitație (2014-2028) aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 199 din 20 martie 2014 // Monitorul Oficial nr. 72-77/222 din 28.03.2014</p>	<p>Strategia de alimentare cu apă și sanitație are scopul de a prezenta un traseu actualizat și detaliat pentru dezvoltarea domeniului alimentării cu apă și sanitației atât pe termen mediu (până în anul 2018), cât și pe termen lung (până în anul 2028) și pentru asigurarea dreptului omului la apă potabilă sigură ca un drept fundamental.</p> <p>Obiectivul general al Strategiei îl constituie asigurarea graduală a accesului la apă sigură și sanitație adecvată pentru toate localitățile și populația Republicii Moldova, contribuind astfel la îmbunătățirea sănătății, demnității și calității vieții și la dezvoltarea economică a țării.</p>
<p>Strategia națională de descentralizare și planul de acțiuni privind implementarea Strategiei naționale de descentralizare pentru anii 2012-2015, nr. 68 din 05.04.2012, Monitorul Oficial nr. 143-148/465 din 13.07.2012</p>	<p>Strategia națională de descentralizare (în continuare – Strategie) este principalul document de politici în domeniul administrației publice locale, care determină mecanismele naționale în domeniul descentralizării și asigurării unei autonomii locale autentice pentru autoritățile administrației publice locale.</p> <p>Cuprinde un capitol privind descentralizarea serviciilor și competențelor și unul privind descentralizarea patrimonială și dezvoltarea locală.</p>
<p>Hotărârea Guvernului nr. 747/03.10.2011 cu privire la aprobarea Strategiei în domeniul siguranței alimentelor pentru anii 2011-2015 // Monitorul Oficial 170-175/828, 14.10.2011</p>	<p>Majoritatea țărilor solicită ca alimentele prelucrate să fie preparate cu apă de calitate. În Moldova există preocuparea privind mediul, și anume privind contaminarea orizonturilor acvifere. Multe întreprinderi de prelucrare a produselor alimentare din Moldova utilizează apă extrasă prin fântâni din orizonturile acvifere adânci, pentru a evita problemele cu apa de suprafață, însă calitatea apei subterane în Moldova este substanțial influențată de condițiile geochimice, inclusiv zonele naturale cu un nivel înalt de fluorură, stronțiu și seleniu. Așadar, apa din fântâni trebuie tratată de majoritatea întreprinderilor de prelucrare pentru a asigura apa potabilă necesară pentru prelucrarea produselor alimentare și pentru personal.</p>
<p>158/04.03.2010 Hotărâre cu privire la aprobarea Strategiei naționale de dezvoltare regională // Monitorul Oficial 34/212, 09.03.2010</p>	<p>Strategia națională de dezvoltare regională este principalul document de planificare a dezvoltării regionale care reflectă politica națională și determină mecanismele naționale în acest domeniu.</p>

<p>Hotărârea de Guvern nr. 1406 din 30.12.2005 cu privire la aprobarea Programului de alimentare cu apă și de canalizare a localităților din Republica Moldova până în anul 2015 //Monitorul Oficial 1 -4/10, 06.01 .2006</p>	<p>Programul de alimentare cu apă și de canalizare a localităților din Republica Moldova până în anul 2015 (în continuare – Program) include obiectele principale și strategia de asigurare a funcționării stabile a sistemelor și complexelor din domeniul vizat.</p> <p>Programul este parte componentă a unui complex de procese reciproc condiționate de asanare a surselor de alimentare cu apă și de majorare a fiabilității tehnice și sanitare a sistemelor de alimentare cu apă și canalizare, reflectate în Planul național de acțiune pentru sănătate în relație cu mediul, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.487 din 19 iunie 2001, ce include Programul „Apă și Sănătate”, în care este stipulată necesitatea elaborării unei politici de stat în domeniul și sunt specificate unele acțiuni prioritare, în Programul național „Satul Moldovenesc” și în alte acte normative.</p>
---	---

Tiparul executat la Combinatul Poligrafic.
Com. nr. 41177